

Sina modiga 100 år

är Tidskrift för Schack på väg mot.

Om man lägger ihop tidskriftens nuvarande ålder, 92, med flickans på årets första omslagsbild, då är man uppe i hundra jämnt.

Det är just vad vi i den nya redaktionen vill göra; lägga ihop det redan bergfast etablerade med det unga och prövande, förena elitspelaren och nybörjaren. Å ena sidan Kasparovs senaste pjäsoffer i Leningradvarianten av Nimzoindiskt, å andra sidan fyra små tjejer berättande om sig själva och om sitt nya intresse - att spela schack.

Ytterligare smakprov på innehållet: fantasischack (problem- och studiespalter); fyra knallröda barn- och ungdomssidor; "e.p." - en ny vinjett där vad och vem som helst kan dyka upp (Strindbergs, Hesses och Canettis förhållande till schackspelet, Ulf Anderssons simultanuppvisning i Vaggeryd); välkommenterade partier; välskrivna turneringsreferat från Malmö och Wijk aan Zee och Moskva och allt vad schackmetro-polerna heter; debatt; intervjuer.

Etcetera.

Och bilder förstås, bra sådana, berättande sådana, överraskande sådana. Och en layout som är smakfull - och lekfull utan att fördenskuil bli fjanlig.

Spännvid utan plotter.

Det tror vi på.

Prenumerationspriset för 1986 är 110 kr (för icke klubbanslutna 125 kr). Innan året rings ut har tio nummer av TFS utkommit.

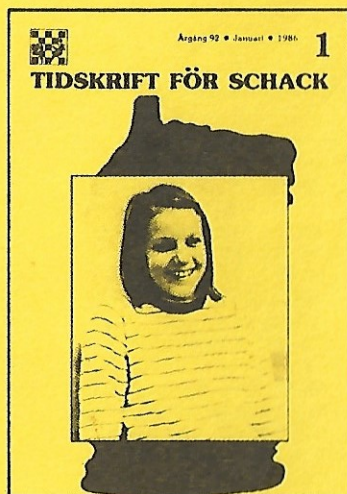
Postgiro: 604634-6

Gösta Svenn
redaktör

Lars-Erik Johansson
redaktör

Jan Wettfors
juniorredaktör

alla SK KAMRATERNA

1986

årgång 14 nummer 1

SCHACK KAMRATERNA

medlemsblad för schackklubben Kamraterna

Göteborg

SCHACKKAMRATEN

MEDLEMSBLAD FÖR SCHACK-
KLUBBEN "KAMRATERNA"
SCHACKSPELETS HUS
HAGA KYRKO GATA 3
411 23 GÖTEBORG
UTKOMMER MED VÅR- OCH
HÖSTNUMMER VARJE ÅR

REDAKTÖR OCH

ANSVARIG UTGIVARE

Matti Svenn

MEDARBETARE I

DETTA NUMMER

Gösta Svenn

Jan Wettfors

Ingvar Andreasson

Ingvar Gummesson

Bengt Svensson

Tom Borvander

Bertil Westin

Lennart Olsson

Lars-Erik Johansson

Olli Svenn

FOTOGRAFER

Ola Westerlund

Jerry Swank

TRYCKERIMÄSTARE

Per-Åke Björilin

Redaktörens ruta

Trots en motig säsong har det ändå spelats många trevliga partier av våra medlemmar. Det är därför som redaktionen av detta nummer har snitsat till en onormalt stor partiavdelning. Spela gärna med glädje igenom alla konstverken.

Ha en skön sommar.

Jo, en sak till: Den som först kortfattat kan redogöra för innehållet i psykologi och pedagogikartikeln (sist i bladet) tilldelas ett hemligt pris på lussefesten.

Matti

DAGBOK

SM:

Går i Malmö 4-20 Juli

Anmälan har gått ut men

det går alltid att efteranmäla sig. INFORMATION:

Malmö SF Tel: 040/ 150388 el.

Björn Ansner: 040/ 150037

BORÅS:

FENIX JUBILEUM. spelas 1-9

Augusti. Ett måste för våra toppspelare eftersom den lär innehålla flera STORMÄSTARE.

Information: Leif Svensson

Tel: 033/69114

GÖTEBORG CUP:

Spelas i stan 23-26 Juli. Och är en utmärkt möjlighet för våra juniorer - födda -68 eller senare att få tävlingsvana.

Information: Karl-Erik Åberg

Tel: 116236 eller Antero Tikkanen ... 556242

Vi lyfter på

för

● DISTRIKTSMÄSTAREN:

BERTIL WESTIN

● UPPFLYTTNING TILL KLAS 1:

DANIEL MALMGREN
INGVAR GUMMESSON

● JUNIORTRÄNINGEN:

FÖRÄLDRAR SOM STÄLLER UPP
FÖR SINA BARN

● MEDLEMSSKAF:

ÅKE NYBLOM SOM ALDRIG HAFT TID
ATT SPELA MEN ALLTID HAFT TID
ATT BETALA MEDLEMSAVGIFTEN

Klubb officiellt

RING: 112112

Klubben höll den 5 maj årsmöte inför ett tiotal trogna medlemmar. Ekonomin är som vanligt ansträngd. Första laget har dock kostat mindre och fiket på Bagaregården har givit hittills 4000kr (4000kr till år att vänta) vilket gör att det ser ljusare ut.

Uppslutningen till matcher har varit usel medan däremot juniorverksamheten har varit glädjande. Många juniorer har dykt upp och tagits hand om.

Vi har tagit hand om Majorernas lokaler eftersom de har flyttat från huset. Det är främst juniorverksamheten som kräver utrymme men också de fyra lagen skall kunna spela hemmamatcher i egna lokaler.

På tävlingsfronten kan man mest glädja sig åt Bertil

Westins framfart i IM-gruppen. Efter en dramatisk slurond stod Bertil som göteborgsmästare! Tillsammans med junioren Daniel Malmgrens och Ingvar Gummessons uppflyttning till klass 1, är detta topparna i ett annars resultatmässigt mörker.

Under säsongen har Åke Jyfors (medlem av guldlaget -54) och Gösta Lundqvist avlidit.

Till hösten hoppas styrelsen på god uppslutning till KM. Ta tillfället i akt och träna dina öppningar! För de som gillar spel startar en Tipspool!

Styrelsens sammansättning:

<u>Ordf.</u>	Ola Westerlund
<u>V. ordf.</u>	Uno Axelsson
<u>Skr.</u>	Jan Wettfors
<u>Kassör</u>	Ulf Mårtensson
<u>Ledamot</u>	Matti Svenn
<u>Suppl.</u>	Bryn Roughsedge
<u>Suppl.</u>	Börje Johansson
<u>Valbered.</u>	Ingvar Andreasson och Börje Johansson.

M.S.

DM - Gruppen

Det råder ett märkligt schackklimat här i staden. Flertalet toppspelare har undan för undan lämnat turnerinslokalerna och i stället gått i ide. Inte väl, lagrande på gamla meriter utan förhoppningsvis funderande på livets övriga viktigheter.

Det finns dock fortfarande toppspelare, som år ut och år in och oavsett tidigare resultat, förstår att vägen till schacklig förkovring måste gå via deltagande i turneringar.

Dit hör lundbyiten Bengt Andersson och årets göteborgsmästare, Kamraternas Bertil Westin.

Årets mästerskap såg på pappret väldigt jämn ut och när Bertil öppnade med 5/6 visade han tydligt tillhörde aspiranterna. En svacka i rond sju och åtta gjorde att ett koppel spelare så när hann upp honom. Inför slutronden fanns dock en viktig halva upp till: Olli Svenn, Mats Eriksson, Felix Przysuski och Bengt Andersson.

Med de vita pjäserna är Bertil alltid lurig och med hans goda öppningskunskaper (det är väl "världens bästa tidsskrifts 'Chess News' förtjänst"!) är han alltid svårslagen. Det fick Mats Eriksson erfaras i slutronden (se partiavd).

Att Bertil aldrig varit någon remigubbe visar tabellen tydligt. Med sex vinster och en delning i bagaget visar det Bertils inställning till spelet:

"Vinna men aldrig försvinna!"

"Berra": Göteborgsmästare och avgörandets man i allsvenskan.

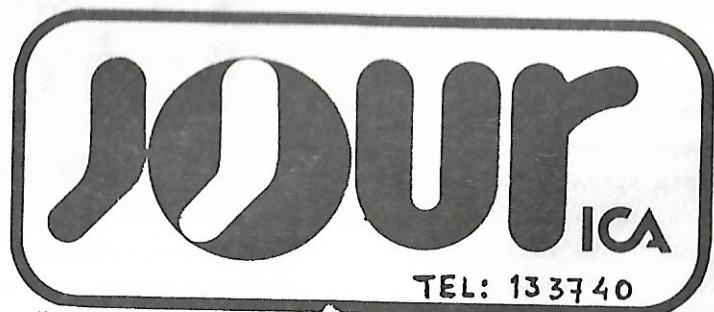
Redaktionen tog sig en titt i förbundets matrikel och fann följande kamratspelare som vunnit göteborgsmästerskapet: Erik Jonsson, Leho Laurine, Bertil Jonsson, Sven-Göran Malmgren, Peter Östberg och Gösta Svensn. Det var ingen dålig nästarklubb som nu Bertil säl- lar sig till. GRATIS!

Av övriga kamratspelare gjorde Olli Svensn en överraskande come- back och debut(?) med sin fjärde- plats.

Klubbmästaren Hans Svedberg var tydligen helt ur form.

M. S.

IND DM	DM-GRUPPEN 1986			Rondlista och speldagar									Poäng	Pis
	R-TAL	NAMN	TFN.	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
2065	Olli Svensn	SKK		0 ¹⁰	1 ²³	0 ⁴⁵	1 ⁶⁷	1 ⁸⁹	1 ¹⁰	1 ¹¹	1 ¹²	1 ¹³	5,5	4
2186	Ari Ziegler	AK-77		1 ⁹¹	0 ¹⁰	0 ¹¹	1 ¹²	1 ¹³	0 ¹⁴	1 ¹⁵	0 ¹⁶	1 ¹⁷		
2249	Mats Eriksson	M-m		1 ⁸⁹	1 ¹²	1 ¹⁰	1 ¹¹	0 ¹³	1 ¹⁴	0 ¹⁵	1 ¹⁶	0	5	
2076	Hans Svedberg	SKK		0 ⁷⁸	1 ⁹¹	0 ²³	0 ³⁴	0 ⁴⁵	0 ⁵⁶	0 ⁶⁷	0 ⁷⁸	0	2	
2164	Magnus Carlhammar	M-m		0 ⁶⁷	0 ¹⁰	1 ¹¹	0 ¹²	1 ¹³	1 ¹⁴	1 ¹⁵	0 ¹⁶	0	4,5	
2254	Felix Przysuski	L-y		1 ¹⁰	1 ¹¹	1 ¹²	1 ¹³	0 ¹⁴	1 ¹⁵	0 ¹⁶	1 ¹⁷	0	6	2-3
2155	Bertil Westin	SKK		1 ⁴	1 ⁵	0 ⁶	1 ⁷	1 ⁸	1 ⁹	1 ¹⁰	0 ¹¹	1	6,5	1
2200	Mats Örndahl	M-a		0 ³	0 ⁴	0 ⁵	1 ⁶	0 ⁷	1 ⁸	1 ⁹	0 ¹⁰	0		
2138	Bo Aurell	M-m		0 ²	1 ³	0 ⁴	0 ⁵	0 ⁶	1 ⁷	1 ⁸	1 ⁹	0	3	
2120	Bengt Andersson	L-y		1 ¹	1 ²	0 ³	1 ⁴	1 ⁵	1 ⁶	1 ⁷	1 ⁸	1	6	2-3

VÄLKOMMEN TILL JOUR
I HÖRNET AV VASAGATAN
OCH HAGA KYRKO GATAN

FRÅN KL. 800-2000 MÅND.-
FRED. & LÖRD.-SÖND. 1000-
2000.

DM-tävlingarna

DM-Gruppen

1. Bertil Westin SKK 6,5
- 2-3. Bengt Andersson Lundby 6
- Felix Przysuski Lundby 6
4. Olli Svensn SKK 5,5

MB

1. Kristjan Eriksson L-y 7
2. Bertil Westergren Lerum 6
3. Branko Todoran YO-77 6
- Reine Lindström SKK 2

Klass 1 Sank.

1. Martin Benulf Maj. 7,5
2. Harald Pihlgren Lerum 7
- 3-4. Hans Gustavsson L-y 5,5
- Anton Åberg L-y 5,5
- Anders Knutsson SKK 2,5

Klass 1/1

1. Mattias Wallerstedt M-m 6,5
2. Knut Lundqvist L-y 5
3. Jan Nilsson M-m 5
- Jan Wettfors SKK 4

Klass 1/3

1. Mephisto Dator 6
2. Joakim Bergre M-m 5,5
3. Suljo Mulic YO-77 5
- Mikael Andersson SKK 4,5
- Bengt Allde SKK 1,5

Klass 2/3

1. Ingvar Gummesson SKK 5,5
- 2-3. Slatko Davcec AK-77 4
- Conny Olsson AK-77 4
- Sven-Olof Persson SKK 1

Klass 2/4

1. Jesper Hamark M-m 5
2. Jerry Swank Hövd. 5
3. Torbjörn Hagwall M-m 4
- Per-Åke Björlin SKK 2,5

Klass 2/6

1. K. Kuspis Sjöhäst. 7
2. Daniel Malmgren SKK 6 uppfl.
3. Bryn Roughsedge 5
- Jacob Andreasson SKK 2

Klass 2/7

1. Ture Lehtonen M-m 6
- 2-4. Lennart Olsson SKK 5,5
- Slavko Mikan YO-77 5,5
- Allan Lennerstad M-m 5,5
- Leif Eklund SKK 4,5

LAG-DM klas 1.

1. Manhem 1 10/26
2. Manhem 2 7/24,5
3. Kamraterna 6/23,5

klass 2.

1. Lerum 8/25
2. GSS/Pos. 6/22
3. Manhem 4 6/18,5
6. Kamraterna 2 3/16

Lag-Blixt (6 man)

1. Manhem 1 28
2. Kamraterna 1 25
3. Lundby 22
15. Kamraterna 2 0 (bara 3 man)

SCHACKNYTT S ELO — TURNERING

För ordningens skull kommer här sluttabelen i Schacknytt's höstturnering. I kommande Informator lär en ny gäng göteborgare ståta med Elo-tal. Nu väntar vi på att DM-gruppen ska få Elo-status.

SCHACKNYTT'S HÖSTTURNERING 1985			Rondlista och speldagar									Poang	Pris		
R-TAL	NAMN	TFN.	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
2200	Rikard Winsnes	M-m	1 ¹⁰	½	1	0	4 ⁵	0	½	6 ⁷	½	8 ⁹	½	4,5	
2200	Ari Ziegler	AK-77	½	9 ¹	½	10	1	5 ⁴	½	1	5 ⁶	0	0	4	
2395	Gunnar Johansson	M-m	½	8 ⁹	½	0	1 ²	0	1	10	1	4 ³	0	3	
2300	Peter Östberg	SKK	½	7 ⁸	½	½	1	9 ¹	½	0	3 ³	½	0	4	
2200	Anders Ebenfeldt	M-m	1	6 ⁷	0	½	8 ⁹	1	1	1 ²	0	1	3 ⁴	6	2
2235	Matti Svenn	SKK	0	10	½	7 ⁸	0	1	9 ¹	½	1	3 ³	1	5	4
2205	Hans Friberg	Skara	½	1	3 ⁶	½	10	½	8 ⁹	1	½	1	1	6,5	1
2425	Lars-Åke Schneider	M-m	½	½	4 ⁵	½	1	6 ⁷	½	10	½	9 ¹	1	5,5	3
2200	Mikael Andersson	SKK	½	½	3 ⁴	0	5 ⁶	0	0	7 ⁸	½	10	0	2,5	
2200	Jan Runnby	L-y	0	½	4 ²	½	7 ³	0	½	8 ⁴	½	1	9 ³	4	

BESTÄLLNING
tel. 11 10 29

RING!

KVÄLLSBESTÄLLNING AV PIZZA

PIZZERIA BARETTA

BARETTA ÖPPET ALLA DAGAR 11-02.
HAGA KYRKO GATA 14 GÖTEBORG TEL 11 10 29

Allsvenskan

Våra fyra lag har den gångna säsongen skött sig märkvärdigt lika. Vi har förlorat - mycket. Och lagledarna har med borste och skyffel försökt sopa bort alla förlustbongar. Det är ett tungt arbete.

REJÄLT OMSKAKADE

Det är allmänt bekant att goda år följs av magra. Det vet bönder. Det vet ekonomer. Med beständhet. Kamraternas styrelse anade det, och förstalaget nonchalerade det.

Skänninge - Kamraterna 3-5

En som det skulle visa sig betydelsefull vinst. Annars var det bästa med den här matchen att Ola Westerlunds mamma bor i Motala. Hennes hus tog laget resolut hand om under en natt. Det näst bästa var att Mikael Andersson öppnade med 1.e4 och vann tillsammans med Bengt Svensson och Ingvar Andreasson. Två remier fullbordade segern.

Kamraterna - Manhem 3-5

Detta var vår bästa match och kunde om, om inte varit, vunnits. Bengt vann mot Lars-Åke Schneider efter att ha stoppat upp angreppet och Peter Östberg gjorde ett efterlängtat inhop och spelade ut Mats Eriksson. I övrigt: scchhy

Malmö SS - Kamraterna 5,5-2,5

Ena halvan av lagledaren behagade visa upp sig mitt i natten. Inte undra på att det gick som det gick. Uno Axelsson skötte dock sig. Se Schacknytt 2/86

Kamraterna - Åstorp 1,5-6,5

Ingen vinst!

På något mirakulöst sätt låg vi forfarande över nedflyttningsstrecket trots en enda seger. Bakom oss, med likaledes 2 poäng och samma partipoäng (vi låg före på inbördes möte) låg Skänninge och sist Lundby på lp. Eftersom Skänninge skulle ner till Malmö och tampas med finalaspiranterna SS räknade vi med att en pinne borde räcka för oss. Lundby var tvungna att besegra oss för att ha möjlighet att hänga kvar.

Bengt, Ingvar och Tom Borvander svarade för helgjutna verk. (Se partiavd.) Inkallade Gösta Svensson (som annars hade blivit lovad ett helt sabbatsår) spelade med mer smak remi. Peter gick på en försmädlig matt, undertecknad blev utspelad och Uno förlorade ett segt parti.

Kvar satt Beril Westin och Kristian Eriksson: Ställningen 3,5-3,5 och Bertil stod dåligt men Kristians kläpp varifara.

Bakblåsarna fick sannerligen utstå en pärs. Sakta men säkert spelade lundbyiten upp vinstställning. Klockan gick dock fort Mycket fort. Och till slut för fort. Bertil skall ha en stor eloge som aldrig gav tappt utan kämpade på som inget hade hänt.

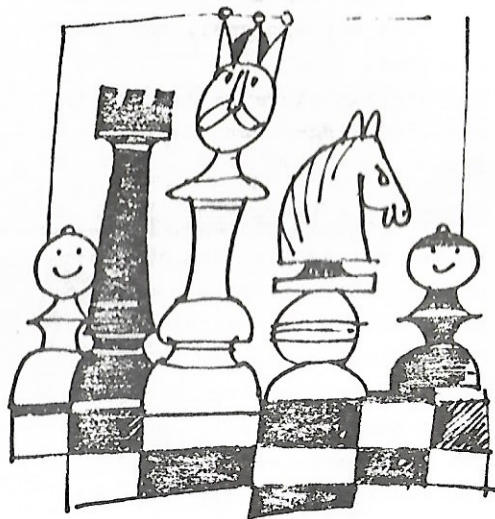
Annars är väl detta tävlansdets baksida.

Ena halvan: Matti Svinn

1. Manhem	7	5	1	1	35	11
2. Malmö SS	7	5	1	1	30	11
3. LASK	7	4	2	1	32	10
4. Limhamn	7	3	3	1	30	9
5. Åstorp	7	3	2	2	31	8
6. Kamraterna	7	2	0	5	23	4
7. Skänninge	7	0	2	5	22	2
8. Lundby	7	0	1	6	21	1

SM-Finalen

1. Rockaden, Sthlm
2. Wasa, Sthlm
3. Manhem
4. Malmö

ANDRALAGET

Hamnade tidigt i ett vakuum. Ingen fara för nedflyttning och liten chans för seger. Följande pris tog de dock hand om:

Till schackklubben Kamraterna överlämnas härmed som gåva, 200 dollars, att av kassören vid lämplig växelkurs omvandlas i svenska kronor (1658kr). Gåvan föreslås användas som särskilt pris till det av klubbens fyra lag i allsvenskan och distriktserien som under säsongen 1985-86 når bäst placering i sin respektive serie. Förhoppningsvis skall priset i någon mån bidra till att stimulera deltagandet i lagen och till att göra det lättare för lagledarna att få ordinarie uppställningar. Det föreslås vidare att detta lag utnyttjar priset för ett restaurangbesök så långt summan räcker.

U.S Association of SKK Supporters New York

Klubben tackar särskilt för denna givmildhet. Tyvärr, tycks inte mycket engagera våra medlemmar. Det är förhoppningsvis bara tillfälligt. (Red.)

Div 3/6

1. Markaryd	7	6	0	1	35,5	12
2. Majorna	7	5	1	1	36,5	11
3. Falkenberg	7	4	1	2	27	9
4. Alingsås	7	3	1	3	28,5	7
5. Kamraterna 2	7	3	0	4	29,5	6
6. Manhem 4	7	3	0	4	24,5	6
7. Götaverken	7	1	1	5	19,5	3
8. Halmstad	7	0	2	5	23	2

UTELÅST? VI ÖPPNAR!
LÅS JOUR DYGNET RUNT!
☎ 226565 ☎

CENTRUM ODINSPLATSEN 9
TEL. 11 00 95

VÄXEL **800 790**

HAGA <small>Hagastaden 17 (vid Kungälvsgatan) Tel. 13 01 09</small>	MAJORNA <small>Kungälvsvägen 28 (vid Kungälvsgatan) Tel. 24 10 02</small>	HISINGEN <small>Tunnbrändsgatan 14 (vid Kungälvsgatan) Tel. 23 07 10</small>
---	---	--

ÖPPETTIDER: måndag-torsdag 8-17, fredag 8-16, lördag till torsdag 22 05 05
 OBS! Majorna och Hisingen har lunchtid 12-14
 Följande kort godtas: American Express, Finax, Kupfer, Master Card, Visa

Akes MER ÄN 35 ÅR I BRANSCHEN
LÅSTEKNIK AB GRUNDAT 1947

LÅSMÅSTARE

TREDJE-LAGET

Tredjelaget lämnar allsvenskan

Div 4/11

Så var det då dags igen att ta ett år i div. 5. Många av oss har spelat lite oinspirerat på sista tiden så det är väl inte mer än rätt att vi "tar igen oss" i en lägre division. Resorna blir kortare och avgifterna lägre. Inget dåligt utan att det för med sig något gott!

Annars inleddes säsongen faktiskt med vinst: 5-3 mot GSS/Poseidon. Av olika skäl följdes denna fina start ej upp utan förlusterna tog vid och avlöstes inte förrän i rond sju av ett oavgjort resultat! Av sluttabeln, som för övrigt inte är mycket att se, framgår att vi blev näst sist på 3p och 19 partipoäng.

De bästa poängplockarna i laget blev: Hans Sandqvist 3,5 av 6, Jan Wettfors 3/4 Bengt Allde 2/3 och Vidar Johannesson och Lars Livbrandt 2/4.

Som lagledare skulle jag till sist vilja instämma i det som Kent Jägerflod framförde i förra Kamratbladet (1985:2) angående icke godkända resp godkända återbud, sid 11-13.

Ingvar Gummesson

1. Lerum	7 7 0 0	35,5	14
2. Lundby 2	7 5 0 2	36,5	10
3. AK-77	7 5 0 2	36	10
4. Manhem 5	7 3 1 3	26,5	7
5. Manhem 6	7 3 0 4	24,5	6
6. Kungsbacka	7 2 0 5	23	4
7. Kamraterna 3	7 1 1 5	19	3
8. GSS/Poseidon	7 1 0 6	22	2

TRISTESSENS KUNGAR

Sista matchen före juluppehållet spelades mot Lundby 3, förlust med en poäng efter att ha stått med fullt lag kvart i tio, men inte när matchen gick i gång, p.g.a att två spelare var tvungna att åka ut till AK-77 för deltagande i annat lag.

Spårvägen nästa, äntligen full styrka men förlust 3-5.

I matchen mot AK-77/2 blev det säsongens enda vinst och detta trots en w.o från vår sida.

Näst sista mot YU-77 blev uppskjuten p.g.a Olof Palmes död, många telefonsamtal senare blev så matchen av: dan före sista rond. Puh!

Nu hade vi favören av en w.o, ändå förlust med 2-5.

Sista rond. En bra avslutning stod högst på önskelistan men tyvärr förlust igen 2-4. Efter som vi bara hade sex man visade Manhem7 prov på sportslighet och ställde också upp med sex.

Bäste poängplockare blev Artur Järnlström med 4/5, bra gjort!

Det positiva med att vara lag-

LAG 4

ledare är att man lär känna spelare från den egna och andra klubbar bättre.

Det negativa problemet är att få ihop fullt lag, vi spelade fem av sju matcher utan fullt lag.

Till slut ett stort tack till dem som ställde upp på söndagarna.

P.S

På grund av fler uppdrag inom yrkesförening oeg fack kan jag inte vara lagledare nästa år. 4:e laget ska nog snabbt kunna ta sig tillbaka till div.5, tror jag. Med fullt lag vill säga.

D.S

Lennart Olsson

Distriktserien div.5

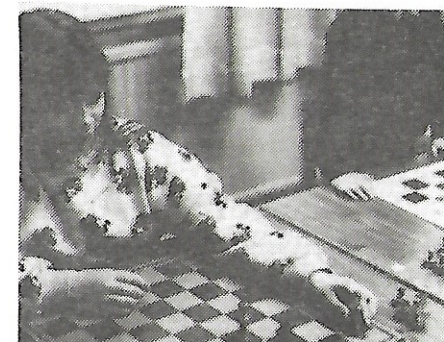
1. Västra Frölunda	7 6 0 1	39	12
2. Manhem 7	7 4 2 1	31	10
3. Lerum 2	7 4 0 3	31	8
4. Lundby 3	7 2 4 1	27	8
5. YU-77	7 3 1 3	26,5	7
6. AK-77/2	7 2 2 3	26,5	6
7. Spårvägen	7 1 1 5	23	3
8. Kamraterna 4	7 1 0 6	17,5	2

Schackskola

ETT ÖGONBLICK ...

En liten liten kort stund av ljus och mörker. En gest, en min, ett leende, en yttring. Klick! På bråkdelen av en sekund har ett minne förevigats. Tiden har stannat. En BILD har skapats.

TACK för den här terminen alla barn och föräldrar.

Vi ses !

Janf

PORTRÄTTET

Gösta Svern:

PÅ
LARS-ERIK JOHANSSON

är nye medlem, TFS-redaktören LARS-ERIK JOHANSSON kommer från Grums i Värmland. Grums? Jovisst, en av svensk ishockeys frodigaste plantskolor - tänk bara å namn som Willy Lindström, Dan Labraaten, Thomas Steen, Ove Karlsson, Emil Mezaros; alla från Grums. Av detta faktum följer att Lars-Erik är troligen hockeyintresserad och att han har spelat själv en del. En gång, han var 10 år då, satt han i utvisningsbåset när pucken kom farande mot honom. Lars-Erik hann inte ducka och dagen efter var han skolans tuffe hjälte med tre stygn över vänster ögonbryn. Men idag säger han:

- Vem vet hur högt rankingtal jag haft or jag inte fått den där pucken i kallen.

Å, hans ranking skäms inte för sig nå: en bit över 2200 har han, går härmed raka spåret in i vårt allsvenska förstalag till hösten. Han var juniorfinalist vid SM i Luleå för sex år sedan, han är förstås mästarklassare och en plats i SM-gruppen bör inte vara honom alltför fjärran, vad han än säger om sitt schackliga stampande på lacken.

Men låt oss ta det från början.

Lars-Erik är årsbarn med Pia och Barri, alltså född 1963. Schack bekände han sig på allvar med 1977, passande nog i skolbiblioteket.

- En rivstart direkt, som han säger.

Lars-Erik och kompiserna Lassen fann en dag plötsligt stående vid bibliotekets schackbord. Fjösor härtades, de började spela, ett parti, två, tre - och sedan var det klist.

Caissa hade slagit till igen.

"Dag och natt" spelade de; på biblioteket tills de blev utkastade och åter hemma. Framsteg gjordes, vil-

ket de mötte på lärarna. Aldrig lysste stoltheten så starkt, som när de lyckades besegra någon lärare som de haft svårt för i början. Speciellt den där spel-och-dobblande samhällskunskarsmaristern.

Med ett sådant brinnande intresse stod det givetvis inte på förrän Lars-Erik och Lassen sökte sig till en klubb, Slottsbron låg närmast till hands (den heter numera Slottsbron-röjning efter en hopslagning i början på 80-talet). Någon egentlig juniorträning existerade inte i klubben så de två satt mest och harvade mot varandra och såg på när stjärnorna, "göbbera", spelade. Håsten-78 begicks tävlingsdebuten i klubbmästerskapet.

- Det blev dundersuccé direkt, säger Lars-Erik. Jag och Lassen sopade hem rubbet i "division 2" - Lassen var värst med sex raka. Men sedan förlorade han ett parti och - sjuk - skrev sig dagen därpå!

ling beskrivit en rak linje: från "Episoder ur schackvärlden" över (eller övver som det heter på värmländska) Värmlands dragblad till TFS. Han gillar att skriva ("artiklar, verser, vadsomhelst") men den teoretiska bakgrunden till språket har han inte och säger sig lida en aning av det.

- Mina uppsatser i skolan var aldrig särskilt populära bland lärarna.

Det behöver å andra sidan inte vara uppsatsförfattarens fel.

Just nu läser han informationsteknik på universitetet ("höll, o hemska tanke, på att hamna på mattekursen"), gillar Göteborg ("sympatisk och okränslig stad och så behövde jag miljöom-

bytet") och han sköter sin fysik medelst jogging ("fest i yngre dagar var jag fotbollsfrälst, nyfsad vedelmätta rent av").

Framtiden då?

- Inte lätt att sja om. Förmodligen blir det Göteborg och TFS ett tag men får man en fix idé så kanske man hoppar på nåt annat.

En sak är dock säker: till hösten återfinns han i Kamraternas förstalag i allsvenskan. Slottsbron har önskat honom lycka till.

Och härmed ordet övver till redaktör Johansson själv.

Han repade sig dock, slog Lars-Erik ("bittert") och vann turneringen.

Lars-Erik gjorde en vacker SM-premiär i Borås-79, blev trea i juniorgruppen. Fast andra veckan gick det förstås, i speltrötthetens tecken, åt pipan i klass 3. Det var bittert igen. Han säger:

- Man var så optimistisk som junior, alla partier skulle vinnas och besvikelsen var enorm när det gick en emot.

Under året som gick måste han dock ha vunnit nästan alla sina partier, för han höjde sitt rankingtal med 500 poäng (1950-2050), och tog sig till final i Luleå där han blev sjua. Hur förklarar man sånt, frågar han sig. Och svarar:

- Intresset var väldigt, skolarbetet fick maka på sig. Alla möjligheter att spela greps i flykten. Jag spelade både i Slottsbron och i det öppna Karlstadsmästerskaret. Det blev spel snart sagt varje kväll.

Han gick då i Älvkullegymnasiet i Karlstad. Teknisk linje.

- Mitt största misstag i livet men jag visste inte riktigt vad jag ville. Schack ville jag spela i alla fall - det kommer jag ihåg!

Intresset för skrivande fanns med hela tiden vid sidan av. Tillsammans med gamle polaren Lassen kreerades "Episoder ur schackvärlden", ett slags blygsam klubbttidning med ambitiöst kommenterade partier, insändare och annat. Man lattjade med språket, tog ut svängarna ordentligt, körde med interna

skämt.

- Och det var bra träning att kommentera partier, men inte helt riskfritt. Hade jag kommenterat ett parti mellan Steinitz och Anderssen i nummer 1, så kunde man vara säker på att någon hade vederlagt kommentarerna i nummer 2.

Gymnasiets specialarbete handlade för Lars-Eriks del om Bobby Fischer. Han skrev om Fischers intelligens, oerhörda minne och - språkbegåvning: Vid ett tillfälle ringde Fischer upp Fridrik Olafsson på Island. Olafsson var inte hemma utan ute på någon restaurang, vilket hans dotter meddelade Fischer. På isländska. Fischer begrep ju inte ett ord men han mindes dem, och senare upprepade han orden för en isländsk vän och fick på så sätt reda på vad Olafssons dotter hade sagt.

1983 rök Lars-Erik in i lumpen, månne hans näst största misstag i livet. Ett sant dödår som eldledare i Kristinehamn, sysslande med tekniska prylar.

- Och så sprang vi rätt mycket ute i skogen med infanteriet och fjantade oss.

Numera står han inte till kronans förfogande. Förra året sökte han vapenfri tjänst och fick det nyligen. Han hade jobbat på Zackrisdal (en ammunitionsfabrik) och tillsammans med arbetskamraterna diskuterat det moraliskt tvivelaktiga i vapenhantering, vapenexport osv.

Bättre då att skriva, och vad gäller den hanteringen har hans utveck-

Trygghet, vart tog du vägen?

Sista rondan i öppna SM, åtta långa ronder bakom sig, hjärnan känns som en utspädd vattenmelon, snabbremi? Absolut inte!

Dagen innan hade jag förlorat ett viktigt och spännande parti mot Rikard Winsnes så vattenmelonen innehöll åtminstone en ansevärd mängd revanschlusta. Förvissad om att dagens parti skulle spelas "to the bitter end" slog jag mig ner vid brädet och inväntade min motståndare. Några minuter senare anlände han, förbluffande lik en viss statsminister, inte till utseendet men väl till namnet.

Alltså:

Vit: Ingvar Carlsson, Linköping

Svart: Lars-Erik Johansson, Kamr.

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d3

Ofta känner man sig besviken över detta lite halvfega drag, men nu var jag beredd att ta en lång positionell kamp.

3. - d5 4. Sbd2 Sc6 5. g3 g6 6.

Lg2 Lg7 7. 0-0 Sge7 8. Tel 0-0

Kasparov har en gång spelat 8. - b6 mot Ljubojević. Idén är att efter 9. e5 Dc7! tvinga vits dam

till e2 och därefter irritera med La6 t.ex:

10. De2 a5 ll. a4 (annars tar svart mer terräng på damflygeln med a5-a4) ll. - La6 och hotet c4 är besvärande. Försöker vit 12. c3 kommer 12. - b5, eller först 12. - Tb8, med linjeöppning på damflygeln.

Ljubojević avstod från den tematiske framstöten e4-e5 men fick inte ut någonting och förlorade snabbt.

8. - 0-0 är säkert inte dåligt, men draget har lägre gifthalt än 8. - b6.

9. e5 Dc7 10. De2 Ld7?!

Denna löparplacering är aningen passiv. Bättre var 10. - b6 med idén att försöka komma in i ovanstående ställningstyper.

11. Sf1 h6 12. h4 Tac8 13. Lf4 Kh7 14. Dd2!

Ingvar går handelserna i förväg och släcker mina förhoppningar om motspel på damflygeln. 14. Slh2 var ett sämre drag p.g.a

14. - Sd4 15. Dd2 (15. Sxd4 cxd4 leder till att vits damflygelbönder blir utsatta för angrepp) 15. - Sxf3+ 16. Sxf3 c4 och linjestängningen 17. d4 besvaras med linjeöppningen 17. - c3!

Nu däremot är 14. - Sd4 effektivt efter 15. c3

14. - b5 15. Slh2 Sg8 16. Sg4 Da5 17. c3 b4?! 18. c4! dxc4?

Det enda som hänt de senaste två dragen är att vit fått tillgången över en nyttig diagonal: b1-b7.

19. dxc4 Tfd8 20. h5 S6e7

Efter 20. - gxh5 21. Dc2+ Kh8 22. Sf6! är svarts ställning färdig för soptippen.

21. Sf6+! Sxf6 22. exf6 Lc6 23. Dc2?

Ger svart slingerchanser, det enkla 23. Dc1 med bibehållet hot mot h6 verkar ge vit ett oemotståndligt angrepp, t.ex: 23. Dc1 Lxh6 24. Lxh6 gxh5 (24. - Dc7 25. Lg5) 25. Df4 Sf5 26. Lg5.

23. - Lxf6 24. Se5 Lxe5 25. Txe5?

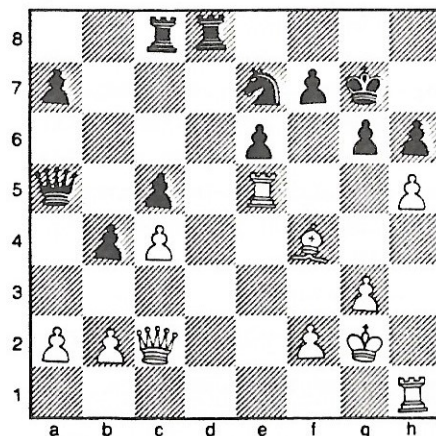
Hotar förvisso 26. hxg6 Sxg6 27. Th5 men 25. Lxe5 med

möjligheten att gå in på f6 var bättre. Nu får jag chansen att låta på trycket.

25. - Lxg2 26. Kxg2 Kg7! 27. Th1?

Vit skulle ha nöjt sig med 27. hxg6 Sxg6 28. Te4 varefter han har kompensation för bonden, inte mer.

Ingvar berättade efteråt att han resonerat alltför lättvindigt och trott att . . .

27. - g5!

. . . kunde besvaras med 28. Lxg5 hxg5 29. Txg5+. Dock visar en närmare granskning att kungen ger sig ut på en lyckosam eskapad med: 29. - Kf6! varefter vit får svårt att plocka fram någon kompensation, t.ex: 30. Dc1 Td4! och den svarta kungens undersåtar hjälper monarkin att hålla sig levande.

Sämre vore 29. - Kf8 30. Dh7, och att frivilligt låsa in sig på h-linjen med 29. - Kh7 el. Kh8

tilltalar inte heller.

Nu är det svart som tar över initiativet; merbonde samt en springare på vag till faltet d4.

28. Lc1 Db6 29. b3 Dc6+ 30. Kh2 Sf5 31. Txf5

Inte nödvändigt, men får svart ställa in springaren på d4 så neutraliseras diagonalen al-h8 och vit förblir utan motspel.

31. - exf5 32. Lb2+ Kg2

32. - f6 är dåligt - faltet g6

33. Dxf5 Td2

Tiden börjar bli knapp och nu kommer en rad tveksamma drag från min sida.

A och O i en sån här ställning måste vara att centralisera de tunga pjäserna, därför var 33. - De6 följt av torndubblingen på d-linjen enklast och bast. Vit har inga möjligheter att utnyttja diagonalen al-h8.

34. Lc1 Te2 35. Le3 De6 36. Df3 Txa2 37. Td1 Ta6

" Home home again
I like to be here
when I can"

38. Td5 Tac6 39. Dd1 Kg7 40. Lc1 Te3 41. Lb2+ Kg3 42. Te5

Här lugnade jag ner mig efter tidsnöden, försökte tänka, så gott det nu gick med en skvalpande vattenmelon, och var på vippen att utföra 42. - Dc8 när någonting sa ifrån, vad vet jag inte men upptäckten 43. Dd5! gjordes iallafall. Vidare: 43.- Txe5 44. Dxe5 är otänkbart för svart, samtidigt som hotet 44. Txg5+! hxg5 45. Dxg5+ Kf8 46. Lg7 med mattnät inte går att negligera.

Sålunda. . .

42. - Dxe5!

Enkelt när man hajat konsekvenserna av alternativet 42. - Dc8. Jag får två torn och bonde mot Ingvars dam samt möjligheten att angripa hans bönder, i synnerhet f-bonden. Dessa faktorer bidrar till omdömet: svart står på vinst.

43. Lxe5 Txe5 44. f4 Tf5!

Min motståndare försöker öppna spelet, men det verkar mest gynna mig. Viktigt var att inte först byta på f4 för då har vit schack på g4.

45. Dd7 Tcf6 46. Dxa7 gxf4 47. gxf4 Txh5+ 48. Kg3 Thf5 49. Dc7 Kg7 50. Kg2 Txf4

Först tänkte jag mig 50. - h5 med den omsorgsfulla planen: 51. - Tg6+ 52. - Tg4 följt av knips på

f4 utan att c-bonden faller, men när jag såg 51. Dc8! som håller ett öga på f5 och ett annat på c5 bestämde jag mig för att inte krångla.

51. Dxc5 Tg6+ 52. Kh3 Tf3+ 53. Kh2 Txb3 54. De5+ Tf6!

Ställer sig frivilligt i en riktig tolvtummare, men 54. - Kh7 55. Df5! leder ingenstans för svart.

55. c5 Tc3 56. Dd4

Spänningen stiger, svarts torn är utspridda, kungen står halvtaskigt till för remischackar, vit har även han fått upp ångan på sin fribonde, har svart spelat bort vinsten, eller?

56. - Tc2+ 57. Kh3 b3 58. Dg4+ Kh8!

Enda draget: 58. - Tg6 59. Dd4+ Kh7 60. Dd5 varefter både b3 och f7 är hotade.

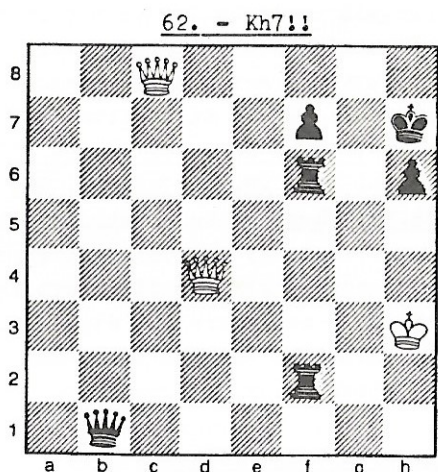
59. Dd4

"Dragupprepning?"

59. - T2f2!

"Ta hellre in en dam för min skull"

60. c6 b2 61. c7 b1D 62. c8D+

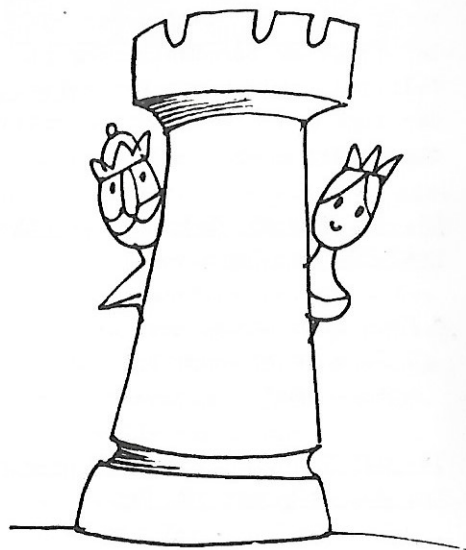

Vit fick en schack, men inte två. Efter 63. Dc2+ Dxc2 64. De4+ Dxe4 är det inte patt. Därför: uppgivet 0-1.

P.S. Det engelska citatet var förstas hämtat från Pink Floyd.

D.S

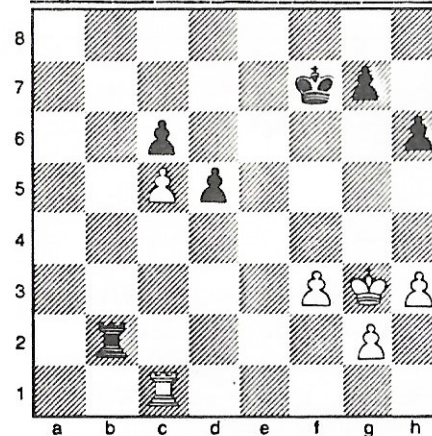
(Lars-Erik Johansson)

INSIKT

AVBROTT

När tidsnöden var avklarad och vit missat grovt med hängande kläpp uppkom följande avbrottsställning i DM-gruppen mellan Magnus Carlhammar - Olli Svenn.

Ganska snart kan man konstatera att svart har klar fördel: aktivt torn, garderad fribonde och möjlighet att aktivera kungen. Men räcker det till vinst? Här följer ett försök att bena upp det hela.

Vit har i stort sett tre möjligheter: A1. Tal B1. f4 och C1. Kf4.

1. Tal

Tanken är att sidogardera

och vid lämpligt tillfälle kasta över tornet mot svarts kungsflygelbönder.

1. - Tc2 2. Ta5 g5 (annars följer Kf4)

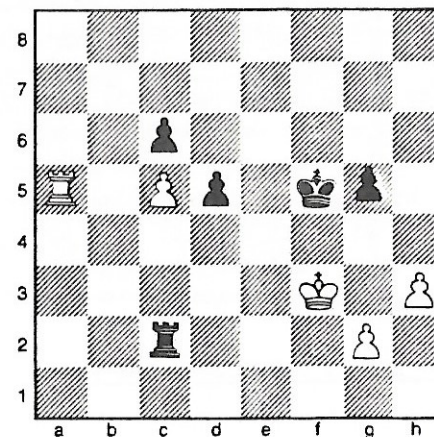
3. f4 Kg6

Det finns ingen anledning att ta bonden: 3. - gxf4+ 4. Kxf4 Txc2. Efter 5. Ke5 har vit komp. Nu hotar Tb3+.

4. fxc5 hxg5

Tanken med att ta med bonden är: När svart utfört Txc5 (vilket sker förr eller senare) kan g-bonden garderas med d4.

5. Kf3 Kf5 6. g4+

Här finns alternativ:

A. 6. Kg3 Tc3+ 7. Kf2 Ke4 följt av d4.

B. 6. Ke3 Tc3+ (6. - Txxg2 7. Ta6 är oklart.) 7. Kd2 d4 8. Ta8 Txc5 9. Kd3 Td5 följt av c6-c5-c4.

C. 6. Ta8 Tc3 7. Kf2 Txc5 8. Tf8+ Ke4 9. Tg8 d4

D. 6. g3 Tc3+ 7. Kf2 Ke4 och d4.

6. Ke5 7. Ta8 Tc3+ 8. Kg2

Eller 8. Kf2 Txxh3 9. Tg8 Kd4

8. - Txc5 9. Tg8 Kf6 10. Tf8+ Kg7 11. Td8 Kf7 12. Kf3 Tc3+ 13. Kg2 Te3 med idén Te6 och vits kung är avskuren och fribönderna är strax igång.

B. 1. f4

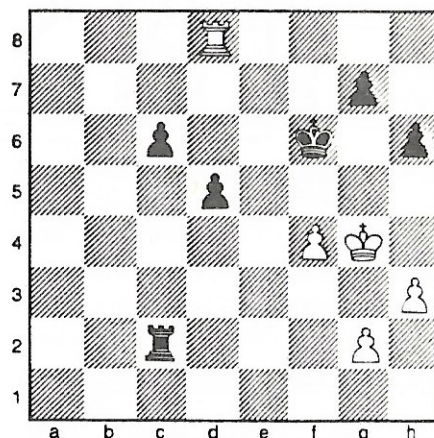
Vit avvaktar lämpligt tillfälle att aktivera tornet.

1. - Ke6 2. Tel+

Efter 2. Kf3 Tb3+ 3. Kg4 (3. Kf2 Kf5 4. Tel g5 med övergång till liknande spel som i variant A.Tal. Efter 4. g3 vinner g6 följt av h5, h4.) vinner den hårda metoden: 3. - d4 4. Tel+ Kd5 5. Te7 g6 6. Tg7 h5+ 7. Kh4 (Eller 7. Kg5 Tg3+ 8. Kf6 d3 9. f5 Kc4 10. Txxg6 d2.) 7. - d3 8. Txxg6 Kxc5 9. Tg5+ Kb6 10. Tg8 Tc5

2. - Kf6 3. Te8 Tc2 4. Td8 Txc5

5. Kg4 Tc2 6. Kf3

Eller 6. g3 g6 7. Td6+ Kf7 8. Kh4 Tc4 9. Kg4 d4 10. Kf3 c5 11. Ke4 Tc3

6. - h5

Och trots svarts imponerande fribönder och välplacerade torn återstår det tekniska problem. Kungen måste också bli aktiv! Till att börja med spelar svart g6 för att kunna hoppas på bondebyten på kungsflygeln därefter avancerar fribönderna etappvis med Tc4, d4 och c5 osv. Det tar dock tid och vits kung får fält.

I partiet valde Magnus den superaktiva fortsättningen: C1. Kf4. Den ger komp för 1,5 bonde men inte två.

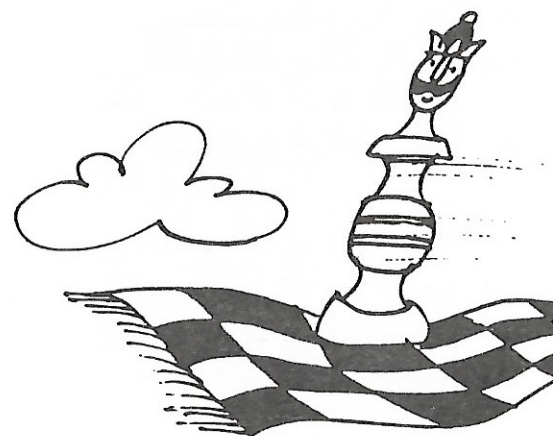
1. - Txxg2 2. Tal Tc2 3. Kf5 Txc5 4. Ta7+ Kf8 5. Ta8+ Ke7 6. Ta7+

6. - Kf8 7. Ta8+ Kf7 8. Ta7+ Kg8 9. Kg6 Kf8 10. f4

På 10. Txxg7 följer d4.

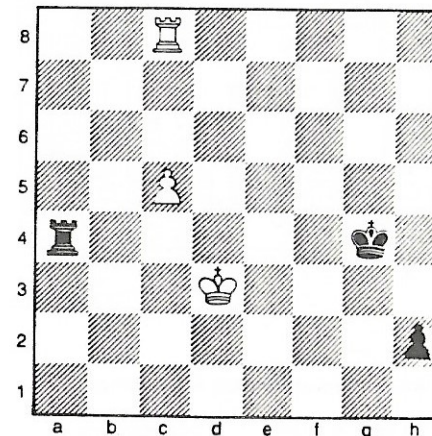
10. - d4 11. f5 d3 12. Ta8+ Ke7 13. Ta7+ Kd6 14. Tal Td5 15. Td1 c5 16. Kxxg7 c4 17. f6 Tf5 uppgivet 0-1.

(Olli Svensson)

Studier

Det är inte bara Bertil Gedda som komponerar i klubben. Följande studie är ett original av Gunnar Dahlin.

Vit drar och gör remi.

Bokpris utlovas till rätt lösare.

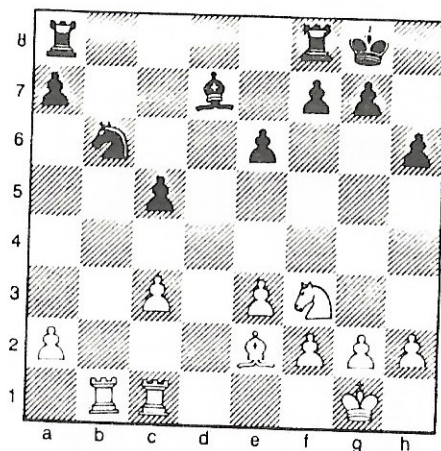

Ortopedisk modell
Vi kan erbjuda
allt i branschen
Väskor, Skor, Sandaler,
Plånböcker, Skärp m.m

Haga Trätoffelfabrik AB
Haga Nygata 19 413 01 Göteborg
Tel. 11 97 11.

VADUVILL

Partiställningen är hämtad från Västgöta Open : Andreasson - Ebenfeldt. Om svart ställt löparen på b7 är det samma ställning som i det 27:e VM-partiet mellan K - K. Partiet är kommenterat i informator. Där föreslås : 17. - Ld7 18. Se5 La4 osv som förbättring (?) men jag såg en liten fälla och eftersom kungen ändå skall till damflygeln är valet enkelt. Alltså:

18. Kf1! Tfb8? 19. Se5 Le8 20. Lf3 f6?!

En annan möjlighet är:

A. 20. - Sd5 21. c4 f6 22. Sd3 Txb1 23. Txb1 Lg6 24. Tb3 Lxd3 25. Txd3 Sb4 26. Td7 Tb8 27. Txa7

Al. 22. cxd5 fxe5 23. dxe6 Txb1 24. Txb1 Tc8 25. Tb7

21. Sc6! Lxc6 22. Lxc6 Sc4!

Vart tog den lätta vinsten vägen? Jo, mycket stilla

23. Tal! Kf7 24. Lxa8 Txa8

Här tänkte jag på att besätta d-b-linjen och upp med kungen. Men vilket skall man börja med? Svaret blev ett skratt efter

25. Tfb1? Sd2+! och svart vann tillbaka material. Alltså: När man tror att något är klart, då är ingenting klart!

(Ingvar Andreasson)

Partier

Träningsparti inför allsv.

Vit: Ingvar Andreasson

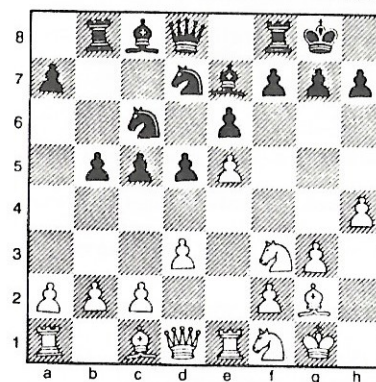
Svart: Hans Friberg

1. Sf3 d5 2. g3 Sf6 3. Lg2 c5

4. O-O Sc6 5. d3 e6 6. Sbd2

Le7 7. e4 O-O 8. Tel Tb8 9.

h4 b5 10. e5 Sd7 11. Sf1 Dc7?

En välkänd ställning där vit stormar på mot kungsflygeln och svart mot damflygeln är uppnådd. Textdraget var dock enödig då damen hamnar i skottlinjen som fortsättningen visar. Bättre är 11. - b4.

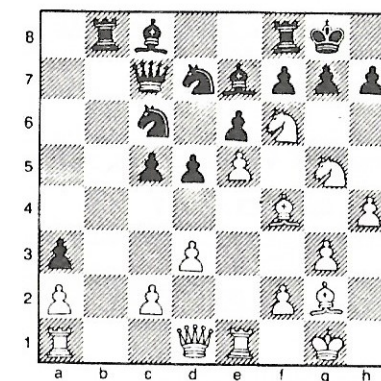
12. Lf4 b4 13. Slh2 a5 13.

Sg4 a4 15. Sg5 a3?! (15. -

Kh8) 16. bxa3 bxa3

Intressant är bondeoffret 16. - Ta8.

17. Sf6+

17. - gxf6

Lite varianter för den som är intresserad.

A. 17. - gxf6 18. exf6 Ld6??
19. Sxe6 och vit vinner.

B. 17. - Lxf6 18. exf6 e5 19. fxe6 Kxg7 20. Dg4 Kh8 21. Dh5 Sf6 22. Dh6 De7 23. Lxe5 Sxe5 24. Txe5 Le6 25. Lxd5 vit vinner

Bl. 20. - f5 21. Se6+ Kf7 22. Dxf5+ Sf6 23. Lxd5 vit vinner.

C. 17. - gxf6 18. Sxe6 fxe6 19. exf6 Dxf4 20. gxf4 Sxf6 är bra för svart.

D. 17. - gxf6 18. exf6 e5

19. fxe7 Sxe7 20. Sxh7 exf4!
svart vinner
D1. 20. - Kxh7? 21. Txe5 vit
vinner. Åter till partiet.

18. exf6 e5 19. fxe7 Sxe7 20.
Dh5 Sf6 21. Dh6??

Följdriktigt var 21. Lxe5 Dxe5
22. Txe5 Sxh5 23. Txe7

21. - exf4 22. Dxf6 Sf5?

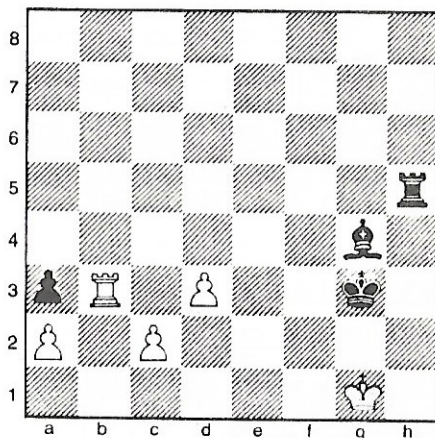
Bättre var 22. - Sg6 23. Lxd5
Tb6 24. Dc3 fxg3 med avgörande
fördel.

23. Lxd5 Tb6 24. Lxf7+ Dxf7 25.
Dxb6 Dg7 26. Dxc5 fxg3 27. fxg3
h6

Vinden har vänt och då jag redan
befinner mig i tidsnöd blir i
fortsättningen alltför många
tempoförluster.

28. Dd5+ Kh8 29. De5 hxg5 30.
hxg5 Sd4 31. Dxg7+ Kxg7 32.
Te4 Sf3+ 33. Kg2 Sxg5 34. Te7+
Kg6 35. Tc7 Lh3+ 36. Kg1 Kh5!
37. Tbl Kg4 38. Tg7 Tf5

39. Tb4+ Kxg3 40. Tbi Lg4 41.
Txg5 Txg5 42. Tb3 Th5 43. uddg
0-1 (Andreasson)

I Västgöta Open uppsökte Ingvar
Andreasson en 2:a plats med 6
poäng. Vann gjorde Mikael Sixten-
son på 6,5. Här följer några
partier.

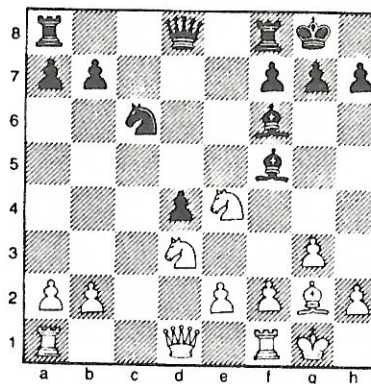
Vit: Ingvar Andreasson

Svart: Sven Svensson

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sf3 c5 4.
cxd5 exd5 5. Sc3 Sc6 6. g3 Sf6
7. Lg2 le7 8. 0-0 0-0 9. dxc5
Lxc5 10. Lg5 d4 11. Se4!

Sällan spelat och dari ligger
dess styrka. Vanligast är: 11.
Lxf6 Dxf6 12. Sd5

11. - le7 12. Lxf6 Lxf6 13. Sel
Lf5 14. Sd3

Denna ställning uppkom i telex-
olympiaden 1982 mellan Lars
Karlsson - Raaste Finland.

14. - Te8?

Så spelade Raaste också med dra-
gen 14. - Tc8 15. Tc1 inskjutna,
Bättre här som där: 14. - De7!

15. Sdc5!

Nu blir det pilligt för svart.
På 15. - b6 följer 16. Sb7 och
17. Sd6. Svart tog sig en lång
funderare men fann ingen lösning.

15. - Lxe4

Byter bort löparen som behövs
för att neutralisera vits.

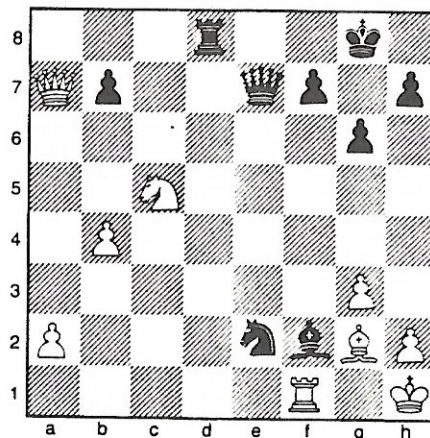
16. Sxe4 Tc8 17. Tc1

Så var vi på olympisk mark igen.
Här gav Raaste en bonde med 17.
- d3 för att få löparen i spel.

17. - De7 18. Da4 g6?! 19. Tc2
Lg7 20. Sc5 d3!

Ett bra försök i en dålig ställ-
ning.

21. Sxd3 Sd4 22. Txc8 Sxe2 23.
Kh1 Txc8 24. Dxa7 Td8 25. Sc5
Ld4 26. b4 Lxf2

27. Dxb7

Slut. Dåligt vore 27. Txf2 De3
28. Tf1 Sxg3+ 29. hxg3 Dh6+ 30.
Kgl De3+ med remi.

27. - Dg5 28. Txf2 Sxg3+ 29.

hxg3 Td1+ 30. Lf1 uppgivet.

1-0 (Andreasson)

Vit: Ingvar Andreasson

Svart: Mats Eriksson

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sc3 e6 4.

Sf3 Sf6 5. Lg5 dxc4 6. e4 b5 7.

e5 h6 8. Lh4 g5 9. Sxg5 hxg5

10. Lxg5 Le7 11. exf6 Lxf6 12.

Lxf6 Dxf6 13. g3 Lb7 14. Lg2

Sa6

Samma ställning var uppe i kan-
didatmatchen Kasparov - Smyslov.
Då spelades 15. Se4 De7 16. O-O
O-O-O 17. a4 Kb8 osv.

15. a4!? O-O-O 16. axb5 Txd4 17.

Df3! Dxf3 18. Lxf3 cxb5 19. Lxb7+

Kxb7 20. Sxb5 Te4+?!

Ett tvivelaktigt drag då det

inte är klart att vit skall
rockera. Tornet skall ju stå
bakom fribonden (h2). Om svart
vill förstöra vits rockard bör
det ske via Td5-e5+ där tornet
inte kan angripas lika lätt.

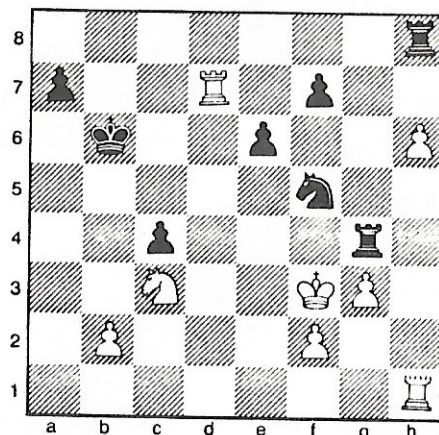
21. Kf1 Td8 22. h4 Kb6?! 23.

Sc3 Ted4 24. h5 Sc5 25. h6

Tg4 26. Ke2 Sb3 27. Tad1 Th8

28. Td7 Sd4+ 29. Ke3 Sf5+ 30.

Kf3

30. - Txh6 31. Tal Td4 32.

Tdxa7 Td3+ 33. Kg2 Sd6 34.

Tla6+ Kc5 35. Tc7+ Kb4 36.

Tb6+ Ka5 37. Tb8 Ka6 38. Sa4

Tb3 39. Sc5+ Ka5 40. Ta7matt.

1-0 (Andreasson)

DM-gruppen

Vit: Bo Aurell

Svart: Bertil Westin

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4.

e4 d6 5. Le3 O-O 6. f3 Sc6 7. d5

Se5 8. Dd2 Te8 9. O-O-O c6 10.

Kb1 Da5 11. Lg5 a6 12. dxc6 bxc6

13. Lxf6 exf6

Svart är förstas inte intresserad
av byten: 13. - Lxf6 14. Sd5 Dxd2
15. Sxf6+.

14. f4 Sd7 15. Dxd6 Sc5 16. Sf3

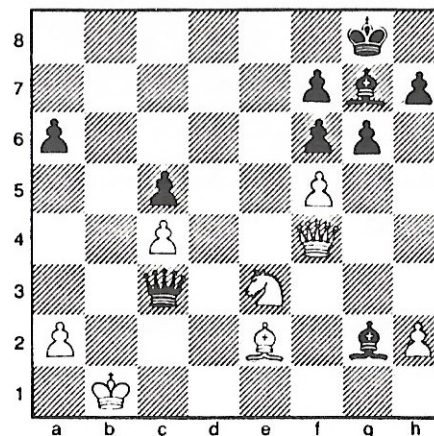
Lb7 17. f5 Tad8 18. Df4 Sxe4! 19.

Txd8 Sxc3+ 20. bxc3 Txd8 21. Le2

Dxc3 22. Tc1 Db4+ 23. Kal c5 24.

Se1 Td2 25. Tc2 Txc2 26. Sxc2

Dc3+ 27. Kb1 Lxg2 28. Se3

28. - Lh6! 29. uppgivet O-1

Denna överraskande blixt ändrar
tillställningen med ens: 29.
Db8+ (29. Dxb6 Le4+) Kg7 30.
Sc2 Le4 31. Ld1 Dd2 (anm. Red.)

Inför sista rondan ledde Bertil
med en halva. Remi säkrade alltså
särspel.

Vit: Bertil Westin

Svart: Mats Eriksson

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6 4.

Sc3 e6 5. Lg5 dxc4 6. e4 b5 7.

e5 h6 8. Lh4 g5 9. Sxg5 hxg5 10.

Lxg5 Sbd7

Mats har också på sista tiden
prövat Smyslovdraget 10. - Le7.
Se mötet Andreasson - Eriksson
från Västgöta Open i partiavd.

11. exf6 De5 12. g3 La6

Vanligare är dragföljden 12. -
b4 13. Se4 La6. Nu kunde vit

prövat 13. a3 för att störa svarts operationer på damflygeln.

13. h4

En praktisk lösning av ställningens möjligheter. Med 13. Le2 b4 14. Se4 0-0-0 kommer man in i partiet Ståhlberg-Flohr 1958. Men vit vill ha damen på f3 där den trycker på den långa diagonalen. Därför försmåddes också möjligheten 13. Dd2. Däremot var 13. Lg2 dåligt p.g.a 13. - c3.

13. - b4 14. Se4 0-0-0 15.

Df3 c5

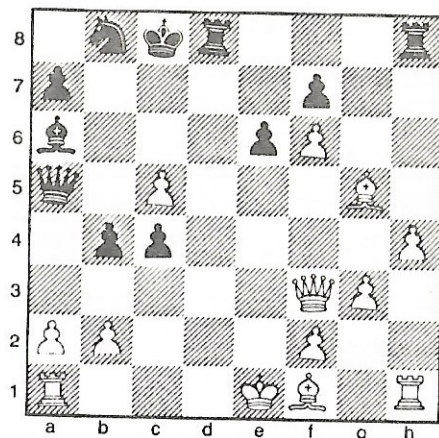
Dambytesförsöket 15. - Df5 bemöts med 16. Le2. Däremot inte 16. Dxf5 exf5 17. Sd2 Sb6

16. Sxc5 Lxc5 17. dxc5 Sb8 18. De3! Lb7 19. f3 c3 20. bxc3 bxc3

20. - b3 möts enklast med 21. Th2

21. Ld3 Td5

Ställning efter 17. - Sb8

Svart var i tidsnöd och kunde inte överblicka konsekvenserna av 21. - Txd3. Det var dock tvunget för att få igång lite spel, t.ex 22. Dxd3 Td8 23. De3 La6 24. Th2 Td3 25. De4 Dxc5 (Red.).

22. 0-0 Txc5 23. Tfcl Sa6 24.

Le4 Sc7 25. Tc2 Sd5 26. Lxd5!

Lxd5 27. Tac1 Kd7 28. Txc3

Txc3 29. Dxc3 Db6+

Eller 29. - Dxc3 30. Txc3 Lxa2

31. Ta3

30. Kg2 Db7 31. Lf4 Td8 32.

Da3 tidsförlost 1-0 (Westin)

Vit: Bengt Svensson

Svart: Jan Runnby

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4.

e5 c5 5. a3 Lxc3+ 6. bxc3 Da5 7.

Ld2 Da4 8. Sf3 Sd7 9. Le2

Intressant är: 9. dxc5 Sxc5 10.

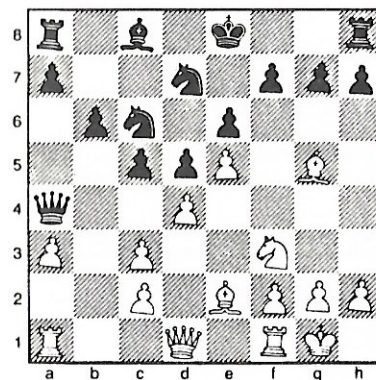
Sd4 och Dg4

9. - Se7

Möjligen är 9. - b6 bättre. Det

kommer kanske i nästa parti.

10. 0-0 b6 11. Lg5 Sc6

12. c4!

Får svart i lugn och ro spela La6 följt av t.ex Tc8 får vit problem på damflygeln. Därför ett snabbt

öppnande av spelet.

12. - 0-0

På alternativet 12. - cxd4 är

13. cxd5 exd5 14. c4! Dxd1 15.

Tfxdl starkt, vilket föreslogs

av Ingvar Andreasson. T.ex 15.

- Scxe5 16. Sxe5 Sxe5 17. cxd5

med fördel. Eller 15. - dxc4

16. Sxd4 (hotar 17. Sb5) 16. -

Sxd4 17. Txd4 och nu går inte

17. - 0-0 för 18. Lf3 Tb8 19.

Le7 Te8 20. Ld6 med kvalitets-

vinst. Dåligt är 12. - dxc4

13. d5 med upprullning.

13. cxd5 exd5 14. Le3!

Bondevinsten 14. dxc5 Sxc5 15.

Dxd5 Le6 gynnar bara svart som

får bekvämt pjässpel mot vits

svaga bönder.

14. - cxd4 15. Sxd4 Sxd4

Naturligtvis inte 15. - Scxe5

16. Lb5 Da5 17. Ld2 med damvinst.

16. Lxd4 Lb7

Troligen ett feldrag. Jag hade väntat mig 16. - La6 men också 16. - Sc5 är intressant. Efter 17. Lxc5 bxc5 18. Dxd5 Le6 får vit svårt att utnyttja merbonden.

17. f4 Sc5

På 17. - Tfc8 hade jag planerat 18. Lg4 Tc4 19. Lxd7 Dxd7 20. c3! (20. f5? Da4!) 20. - Df5 21. g4! med angrepp, vits löpare är överlägsen.

18. f5 Se4 19. f6 g6 20. Lg4

Förhindrar Tc8 och hotar e6. Däremot fick vit se upp för: 20. Lf3 Tfc8 21. Lxe4 dxe4 22. Dd2? e3! 23. Dxe3 Txc2 och svart kommer först.

20. - Lc8 21. Lf3 La6 22. Tel Tfc8?

Bättre är 22. - Tfd8 så att löparen blir hotad efter avslag på e4.

23. Lxe4 dxe4 24. Dd2 Kh8 25.

Txe4

Hotar den kända matten: 26. Dh6 Tg8 27. Dxd7+ Kxh7 28. Th4.

25. - g5 26. e6 Dxc2 27. Dxc2 Txc2 28. exf7 uppgivet 1-0

Det kunde följt: 28. - Tf8 29. Te8 Tc8 30. Tael Lb5 31. Txc8 Txc8 32. f8D+ Txf8 33. f7 matt. (Svensson)

Från samma avgörande sistarond i allsvenskan ännu ett parti.

Vit: Olof Bjerkne

Svart: Tom Borvander

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 Le7 5. Lg5 h6 6. Lh4 0-0 7. e3 b6 8. Ld3

Den så kallade Tartakowervarianten är uppnådd. Textdraget ger svart utjämning. Vanligare är: 8. Lxf6 och 8. Le2

8. - Lb7 9. Tel Sbd7 10. 0-0 c5

11. De2 Se4

Troligen det bästa: I Moskva - 81 spelade Geller 11. - Tc8 mot Karpov och kom sämre.

12. Lxe7 Dxe7 13. Tfd1

Det blir lika spel efter 13. cxd5 Sxc3 14. Txc3 Lxd5 som i partiet Gurevich-Lputjan -81.

13. - Tfc8 14. cxd5 Sxc3 15.

Txc3 exd5 16. Lf5?

Vit borde slå av i centrum och spela på de hängande bönderna. Möjligen kan svart slå med springaren och plantera den på e4 men då får vit fältet d4 för sin springare.

16. - Tc7 17. Tel Sf6 18. Se5 Lc8 19. Df3 Lxf5 20. Dxf5 c4

Och svart står bättre tack vare sin bondemajoritet på damflygeln.

21. f3 b5 22. a3?

Nödvändigt var 22. e4 för att få motspel.

22. - a5 23. Tal Dd8!

Nu får vit mycket svårt att genomföra e4.

24. Tc2 b4 25. a4 Tb8 26. g4

Vit söker lyckan genom ett kungsangrepp.

26. - b3 27. Tc3 Se8 28. Df4 Tt4

29. Kg2 Df6!

Stoppar upp vit. 30. Dxf6 besvaras med 30. - gxf6!

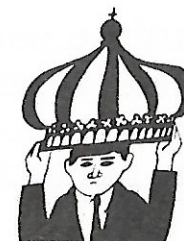
30. Dg3 Dd6 31. h4 f6 32. Sg6 Dc6

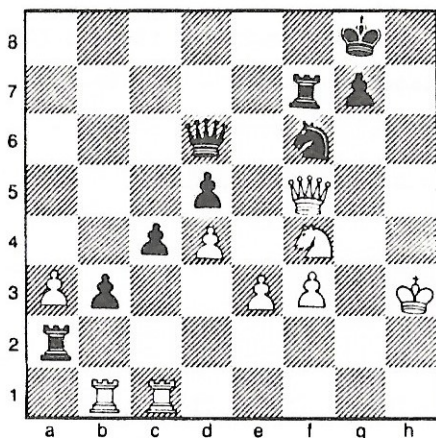
33. Sf4 Td7 34. g5 hxg5 35. hxg5

Txa4 36. Tbl fxcg5 37. Dxcg5 Ta2

38. Dh5 Sf6 39. De5 Dd6 40. Df5

a4 41. Kh3 Tf7! 42. Tccl a3 43. bxa3

43. - Se4!

Bondeoffret som avgör kampen.

44. Dxd5 Dh6+ 45. Dh5 Dxh5 46. Sxh5 Sd2 47. uppgivet 0-1

På 47. Tal följer givetvis

47. - b2. (Borvander)

Lag-IM 1986

Vit: Ingvar Gummesson

Svart: Glenn Nylén

1. e4 c6 2. Sf3 d5 3. exd5 cxd5
4. d4 Lg4 5. Le2 Sf6 6. Sc3 e6
7. 0-0 Le7 8. Lf4 Sc6 9. a3 Tc8
10. Dd3 0-0 11. Tac1 Sd7 12. Se5

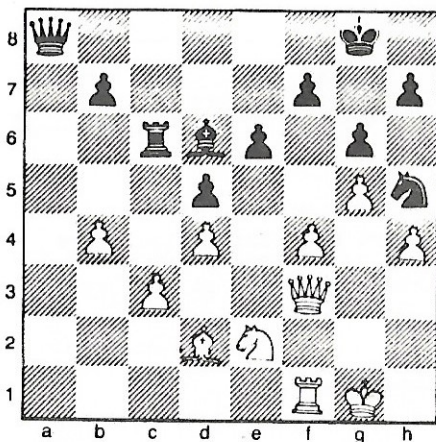
12. - Lxe2 13. Sxe2 Scxe5 14. Lxe5
Db6 15. b4 Tc4

Ger svart ett intryck av att få
vit chans att gillra lite små-
fällor och på sikt få ett rejält
övertag följt av slutlig ned-
malning.

16. c3 Tfc8 17. Lf4 Dc6 18. Dg3
a5 19. h4 Sf6 20. Lh6 Lf8 21.
f3 Dc7 22. Lf4 Dc6 23. Ld2 Ld6
24. Df2 Dc7 25. g4 axb4 26. axb4
Ta8 27. Tal

Måste hindra svart att mopsa sig
på damflygeln. Gäller bara att
slå av i rätt ögonblick (se
nedan!).

27. - Db8 28. g5 Sh5 29. f4 g6
30. Df3 Tc6 31. Txa8 Dxa8

32. f5! exf5 33. Dxd5 Sg3

Ser lite obehagligt ut men ger
vit chans att gillra lite små-
fällor och på sikt få ett rejält
övertag följt av slutlig ned-
malning.

34. Sxg3 Lxg3 35. Kg2 Db8 36.
Tf3 Te6 37. h5 Te2+ 38. Kf1
Txd2 39. Txxg3 Dc8 40. Te3! Da8
41. h6 f4 42. De5 Df8 43. Dxf4
Tb2 44. Df6 Tbl+ 45. Kf2 Tb2+
46. Kf3 Tbl 47. Ke2 Tb2+ 48.
Kd3 b5 49. Te8 uppgivet 1-0

(Gummesson)

Individuella IM

Vit: Lennart Olsson

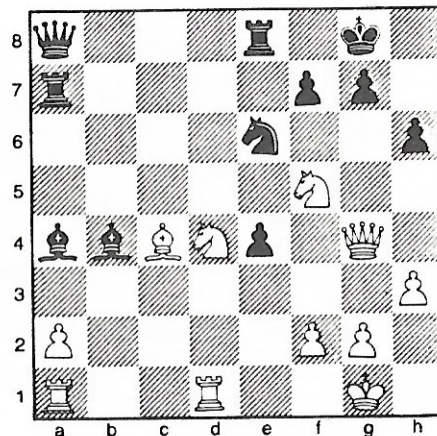
Svart: Leif Eklund

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 Sf6
4. 0-0 d6 5. d4 Ld7 6. Tel a6
7. Lc4

Här fanns möjlighet att norpa
bonde med: 7. Lxc6 Lxc6 8. dxe5

dxe5 9. Dxd8+ Txd8 10. Sxe5
eftersom 10. - Lxe4 ser far-
ligt ut efter 11. f3.

7. - h6 8. c3 Le7 9. Sbd2 0-0
10. Sfl Lg4 11. d5 Sa5 12. Ld3
b5 13. Se3 Ld7 14. h3 c5 15.
dxc6 Lxc6 16. Sf5 Ta7 17. Le3
Td7 18. Lc1 Da8 19. De2 Te8 20.
b4 Sb7 21. Ld2 Lf8 22. Sg3 Sd8
23. c4 bxc4 24. Lxc4 d5 25.
exd5 Sxd5 26. Lxa6 Sxb4 27.
Lxb4 Lxb4 28. Ted1 Tde7 29.
Sf5 Ta7 30. Lc4 e4 31. S3d4
La4 32. Dg4 Se6

33. Sxe6

Här fanns det möjlighet att
komplicera händelserna med
33. Sxh6+ t.ex

A. 33. - Kf8 34. Sxe6+ Txe6
(34. - fxe6 35. Df4+ Ke7 36. Df7
mat.) 35. Sf5 g6 36. Dh4 gxf5
37. Td8+.

B. 33. - Kh8 34. Sxf7+ Txf7 35.
Dh5+ Kg8 36. Sxe6 Lxd1 37. Txd1

C. 33. - Kh7 34. Sxf7 Lxd1 35.
Dh4+ Kg8 (35. - Kg6 36. Se5matt)
36. Sg5

33. - fxe6 34. Tf1 Kh8 35. Se3
Dc6 36. Lb3 Lb5 37. Tac1 Dd7 38.

Tfd1 Df7 39. Dxe4 La3 40. Tc3 Df6

41. Tc2 e5 42. Dd5 Da6 43. Lc4

Lxc4 44. Sxc4 e4 45. Tel Dg6 46.

Sxa3 Txa3 47. Tc6 Td3 48. Txx6

Txd5 49. Tg4 Tde5 50. Te3 h5 51.

TGG3 Kh7 52. Ta3 Tf5 53. Ta7 Tg8

54. a4 Kh6 55. Te7 Tf4 56. Te6+

g6 57. a5 h4 58. Te3 Ta8 59. a6

Kg5 60. g3 Tf3 61. Txf3 exf3 62.

Kf1 Kf5 63. Tb6 hxg3 64. fxg3

g5 65. Kf2 g4 66. h4 Ke4 67. h5

Kd3 68. h6 Kd2 69. Tg6 Kd3 70.

h7 Tc8 71. Txx4 uppgivet 1-0

(Anm. Red)

FRISÖR LINNÉ 26

Tel. 14 31 62

Linnegatan 26

Schackspelare

TEL: 136194

SERVICE-BUTIKEN VID SCHACKSPELETSKUS

Vid behov av Tobaksvaror, Tidningar, Pappersvaror, vän! Eder med förtroende till

VASA TOBAK & PAPPER

HAGA KYRKGATAN 14

PSYKOLOGI

PEDAGOGIK

Bland de psykologiska problem som finns i nutidens schack är uppmärksamhet ett centralt problem. Betydelsen av uppmärksamhet behövs för att rätt kunna studera schack och för ett lyckat deltagande i turneringar: tränare och schackspelare, nybörjare som stormästare bör värdesätta det därefter.

N. Grekov skriver: " Schack kräver... en långvarig och konstant koncentration av uppmärksamhet. Det är ganska klart att vem som helst kan spela upp en vunnin ställning, men sen ... släpper man på uppmärksamheten för en sekund, så kan ett vunnin parti vara förlorat. Hur ofta har inte det hänt, inte bara i oförberedda partier utan också i seriösa matcher, och inte bara bland ordinarie amatörer utan även bland de verkligt stora mästarna! En viktig förberedelse för att stärka sin schackuppfattning är att kämpa mot den svagheten."

Seriöst forskande inom uppmärksamhetsproblematiken kommer utan tvivel att avslöja mycket som är både nytt och användbart för både schackspelarens allmänna psykologiska förberedelser och för schackets bildning överhuvudtaget.

Tron att schackspelaren har en hög utvecklad styrka av koncentration är vitt utbredd. När en schackspelare gör ett värdeslöst fel i hans vanligaste samsättning så är reaktionen ofta en tyst uppriktig förföring - hur kan en som ofta lyckas kalkylera långa varianter missa det mest närliggande.

Dessutom är spelarna själva i regel övertygade om deras kapacitet i fråga om uppmärksamhet. Svåra fel och grova bortsättningar anses som tillfälliga och okaraktäristiska i det schackspelande broderskapet. Sådan är attityden bland många av våra kollegor.

Ofta efter en förlust försöker förloraren bevisa att han har spelat perfekt, inte bara genom att demonstrera de möjliga valen under partiets gång utan också genom hela hans uppförande. Om, det inte varit för oturen, då...

Är misstagen verkligen så tillfälliga att de inte kan förklaras med mästarens otillräckliga erfarenhet eller hans knappa teoretiska kunnande?

Givetvis, har vi inte för avsikt att förneka att schackspelandet har en positiv roll i utvecklandet av uppmärksamhet. Sekvenser av ändrade händelser på brädet, nödvändigheten att avvåga åtskilliga avvikande möjligheter, även de mest obetydliga, hjälper utan tvivel utvecklingen av uppmärksamhet, vilket är en avgörande förutsättning för succé i schack.

Det är därför int överraskande N. Grekov, P. Rudik och andra förmågor påstår att schack är ett effektivt medel att bekämpa betydande saknader i uppmärksamheten som t.ex tankspriddhet.

Grekov skriver: " På basis av många års observationer tar jag mig friheten att påstå att tankspriddhet hos barn och ungdomar plötsligt förfaller när ett seriöst intresse för schack inträder och jag har inga som helst tvivel på att det är psyket som påverkas konsekvent av schack."

Trots den relativt höga nivån av uppmärksamhet hos schackspelare uppkommer fel och bortsättningar gång på gång i turneringar och ses förmodlingen som oförenlig med nivån av spelande deltagare.

Enda förklaringen vi har blir att hänvisa till ignorerande eller

bristande uppmärksamhet. Det är helt enkelt löjligt att tala om bristande kunskap utav spelaren när han inte ser t.ex ett endragshot på damen.

Försök att förklara sådana grova förbiseenden med tidsnöd eller trötthet är inte alltid korekta. Utan tvivel spelar dessa faktorer viktig roll i försämringen av uppmärksamhet, men konstigt nog, fastän det förser oss med en givande grund för feldrag säger det oss väldigt lite om dessa feldrags natur.

Det vore fel, när allt kommer omkring, att föreslå att orsaken till brottet var att natten var mörk, dåligt väder eller andra villkor vilka endast ökar skapandet av en ogynnsam situation för brottet.

Förklaringen bakom många felkalkyler och bortsättningar, som vid första anblicken ser oförklarliga ut beror uppenbarligen på ett studium av spelarens individuella karaktär.

Som vi ska se, dessa personliga och ganska typiska svagheter i uppmärksamhet uppstår ofta och med större utsträckning vid speciellt ogynnsamma villkor - som t.ex tidsnöd eller trötthet. Men innan vi börjar diskutera olika aspekter på uppmärksamhet måste vi först ta i betraktande hur ordet uppmärksamhet uppfattas av de praktiserande psykologerna.

VAD ÄR UPPMÄRKSAMHET?

Uppmärksamhet är hjärnans aktiva koncentration på ett visst objekt. Så förklars det inom psykologin. Uppmärksamhet är alltid koncentrerat i en särskild riktning, det utesluter automatiskt andra ämnen, fenomen och andra tankar om dem.

Hur ofta bevittnar vi inte en

schackspelare fullständigt försjunken i sitt parti, helt borta från omvärlden!

I ett sådant tillstånd är det endast schackbrädet med sina för bryllande mönster av pjäser och bönder som existerar för honom.

Uppmärksamheten är inte, konstigt nog, lika fördelat över hela brädet och alla pjäser.

Den mesta koncentrationen är i regel fixerad på den viktigaste, avgörande delen. När han arbetar ut en operation på kungsflygeln är han ibland fullständigt förtryckt från ställningen på andra sidan och damflygeln är alltså helt glömd.

Det här är ingen mystisk egenomlighet av den mänskliga hjärnan: utan enkel naturligt val av uppmärksamhet. Vilket schackspelaren alltså väljer ur ett antal, som han ser det viktigaste och mest framträdande mål av ett stort antal objekt.

En viktig praktisk slutledning lyder sålunda:

Man ska inte sträva efter konstant hög koncentration av uppmärksamhet över hela brädet eller över alla pjäser samtidigt.

Man måste lära sig att skifta på uppmärksamheten i riktning mot det viktigaste syftet och när tid är att växla till nästa mål.

En fullständig överblick av brädet och värderingar i ställningen byggs gradvis upp genom att växla ens koncentration från en del till en annan.

Det är viktigt att notera att ständig uppmärksamhet är ett viktigt psykologiskt villkor för individen, det bidrar också till förvärv och kunskap.

När vi ser motståndarens drag

börjar vi försöka komma ihåg varianterna vi nyss har arbetat ut, tänka ut en kombination eller värdera ställningen, vi sysslar med fakta antingen nya eller kända, kort sagt: vi ges en ström av schackinformation, ett tillträde av schackkunskaper.

Den informationen formar sig till en uppfattning, en avbild i minnet, en föreställning eller en tanke. Man kan tro att uppmärksamheten var omotiverad här sedan den inte av sig själv ombesörjer någon information: icke desto mindre är den en nödvändighet för alla ovannämnda kognitiva processer.

Uppmärksamhet organiserar och inrättar kursen av den här processen: det är dess värdefulla förening.

När allt kommer omkring, det är endast genom djup koncentration det är möjligt att tänka över motståndarens planer med förnuft och erinra sig liknande ställningar från tidigare partier samt överväga anfall och försvar när man planerar sitt drag.

Uppmärksamhet är också sammanlänkat med känsla och vilja. Det är med känsla som människan reagerar till den kringliggande verkligheten. Känslomässiga upplevelser - upp och nedgångar har ett starkt inflytande på schackspelarens uppmärksamhet, speciellt under turneringar.

Till exempel kan negativa känslotillstånd som förvirring, ilska, rädsla, avsaknad av självförtroende och självbelätnhet medföra en avsevärd minskning av schackspelarens vitala aktivitet. Låt oss undersöka ett par typiska faktorer som negativt påverkar schack-

spelarens uppmärksamhet.

1. FRÄMMANDE VILLKOR VID EN TAVLING.

Under inflytande av främmande förhållanden - speciellt när en oerfaren spelare ställer upp i en större tävling - uppstår ofta en kasla av förvirring.

Yttre omständigheter kan skapa så stark irritation att den hindrar koncentration på partiet.

I regel tar det ett par ronder för en ny spelare att rätta till sitt tillstånd för tävlingen. Jag föreställer mig att alla erfarna spelare kan minnas åtskilliga exempel.

Själv kan jag åberopa mitt parti mot Geller i det 25:e Sovjetmatterskapet i Riga 1958.

Det var mitt första parti i finalen av mästerskapet. Den högtidiga proceduren av öppningsceremonin, den jättelika hallen som var packad med folk och det imponerande skådespelet framme vid scenen där borden var uppställda gjorde mig så begeistrad att jag inte kunde koncentrera mig på partiet i egentlig mening.

Tankar om ovidkommande ting hindrade envist mina funderingar och varianträkningar i partiet. Vid ett avgörande tillfälle offrade jag tappert en bonde utan minsta omtanke - kanske mer för att släppa lös min kaslomässiga spänning än av positinella överväganden.

Inte överraskande förlorade jag partiet snabbt.

Det är inte bara klassen på turneringen utan också en vid första anblicken oviktig yttre omständighet som kan framkalla en skadlig

känsloreaktion, isynnerhet på lättpåverkade spelare.

Vid ett av de sovjetryska mästerskapen berättade en mästare för mig att han förlorade partiet därför att han satt i centrum av scenen. Den ovanliga placeringen störde honom så mycket att som han sa: "mina tankar var klart febriga".

En ogynsam känsloreaktion kan ibland uppstå t.ex av ovanliga pjäser eller klocka.

2. PLACERINGEN I TURNERINGEN OCH RESULTATET AV ETT PARTI.

I ett deltagande i en turnering ställs ofta upp ett särskilt mål: man försöker nå en viss klass eller försöker kvalificera sig för en större turnering osv.

I det sammanhanget uppstår ibland (oftast i slutet av turneringar) ett läge där man måste vinna eller som man säger: det finns inget att förlora - t.ex man behöver två möjliga för en titel.

Den stora betydelsen av sådana partier, nödvändigheten att vinna, "ett måste", frammanför ofta ett negativt upprört tillstånd. "Vinna eller förlora" har den effekten på spelet att många schackspelare blir överspända. Detta faktum rubbar aktiviteten i nervsystemet, det stör koncentrationen och leder till inkonsekvent och splittrat tänkande.

Vid schackbrädet uppenbarar sig det här "vinstbegäret" så att: attacker utförs utan minsta försiktighet. Det här tillvägagångssättet är av ringa värde och leder snart till att man "spelar på förlust."

I semi-finalen av det 17:e Sovjetmästerskapet i Leningrad 1949 hade en vinst i sista ronden mot Lisitsin givit mig en mästarnorm.

Jag spelade partiet i en överspänd stämning. Till och med dagen före kunde jag inte komma ifrån tanken: "Jag måste vinna." Denna tanke hindrade mig från att seriöst kunna förbereda mig för partiet. Jag kunde inte ta mig själv i kragen och studera Lisitsins öppningsrepertoar. För en tid blev jag slav under tanken:

"Jag måste vinna."

Här är partiet.

Lisitsin-Krogius

1. Sf3 f5 2. d3 Sf6 3. e4 fxe4
4. dxe4 Sxe4 5. Ld3 Sf6 6. Sg5
g6 7. h4 d6 8. h5 gxh5 9. Lxh7
Sxh7 10. Dh5+ Kd7 11. Sf7 Sg5

och svart gav upp.

3. EN "OBEHAGLIG" MOTSTÅNDARE

Mellan två spelare av ungefär samma styrka förekommer det ibland att en av dem systematiskt vinner.

Tal t.ex förlorar för det mesta mot Kortnoj. Kotov brukade förlora mot Boleslavsky och Gligoric mot Stein osv.

Det här återspeglar naturligtvis inte den relativa styrkan mellan dessa spelare utan måste förklaras psykologiskt.

Efter att ha förlorat ett par partier känner man sig osäker eller t.o.m "dödsömd": detta paralyserar viljan och koncentrationen sänks märkbart under partiet.

Desto mer lättpåverkad en spelare är desto vanligare blir förlusterna mot sin spökmotståndare. Det uppstår en särskild barriär som hindrar kampandan före partiet.

Jag har analyserat närmare åttio partier mellan tio par schackspelare som var besläktade genom psykologisk dominans och jag har upptäckt några intressanta faktum:

antalet tydliga positionella misstag och taktiska missräkningar var avsevärt större än deras normala dos feldrag.

Det framgår alltså att när ett negativt känslotillstånd har uppstått märks en klar minskning av motstånd och uppmärksamhet.

Ibland händer det att den här känslounderkuande rollen uppstår genom en speciell ordning av fargerna. För några år sedan hade mötet mellan Suetin-Kortnoj statistiken 6-6. Vit har vunnit alla partier. Det är möjligt att de vita pjäserna är likartade med begreppet hemmaplan som har betydelse i t.ex fotboll.

4. MOTSTÅNDARENS BETEENDE

Schack är inte bara ett oskyldigt flyttande av pjäser på vita och svarta rutor. Ett schackparti är en spännande strid, en tävlan mellan viljor, karaktärer och intellekt:

det är en kamp mellan två personligheter.

Aljechin har skrivit: "Kunskapen om den mänskliga naturen och ömdömet av din motståndares psykologi är väsentligt för schacket och schackkampen.

Tidigare kämpade folk enbart med pjäserna, nu kämpar vi (åtminstone försöker) mot motståndaren: hans karakteristiska drag och inte minst hans fåfanga."

Det är bekant att det inte bara är schackkunskap som är viktigt för schackspelaren utan också förståelsen för de psykologiska och rent mänskliga kvaliteer som motståndaren har.

Sådan information kan man inte förvärva i sin studiekammare genom att läsa turneringsböcker.

Som man ofta säger: "Det är bättre att se en gång än att höra hundra gånger".

Att se och observera en schackspelares beteende kan ibland säga mer om honom än flera partier. Det var därför Petrosian reste ner till Tbilisi när han förberedde sig för 1966 års VM-för att närvara vid matchen Tal - Spasskij, så att han personligen kunde studera partierna och sina motståndares sinne och fallenhet.

Den yttre formen av en schackspelares beteende och hans spel-sätt ger oss information om honom och medför samtidigt en viss käslorrelation och synpunkt på hans karaktär.

Vi kan påminna oss om när den amerikanske stormästaren Benkö anlände i solglasögon till mötet med Tal och förklarade sig med att Tal hypnotiserade honom. Naturligtvis är hypnotism ganska ovidkommande här men det verkar som om Tals genomträngande blick och hans sätt att stirra på sin motståndare hade gjort ett visst intryck på Benkö.

Den psykologiska duellen under ett parti är också påtaglig genom spelarens yttre beteende:

Hans ansiktsuttryck, hållning och gång. Man får inte undervärdera betydelsen av sådana faktorer.

Genom en turnering kan man notera ganska många exempel på hur en spelares självsäkra beteende och muntra stämning påverkar känslorna hos motståndaren, som tvekar och tvivlar på korrektheten av sin plan och som till sist stör logiken i tankarna och förvirrar uppmärksamheten.

Några auktoriteter inom schack råder att man skall försöka undvika den här bristen och hänvisar till Rubinstein.

När han blev tillfrågad vem han skulle möta svarade han:

"Jag ska spela mot de vita pjäserna."

Jag tror däremot att ignorera sin motståndares personlighet till den graden är inkorrekt.

Det är viktigt att ta med sin motståndares karaktär i beräkning och att värdera den korrekt. Förmågan att motstå påverkan från sin motståndare och att kunna använda de karakteristiska dragen hos din motståndare till egen fördel är en viktig indikation på spelarens karaktär och utvecklar hans vilja.

Tidigare stötte vi på utslag av negativa känslotillstånd vilka sänker den psykologiska aktiviteten och även uppmärksamheten. Alla känslor är dock inte skadliga.

En lyckad start i en turnering, lyckan av första vinsten skapar självförtroende, inspiration och handlingsstyrka samtidigt som den ökar skarpheheten i tankarna och uppmärksamheten.

Vi måste alltså skilja på olika känslor. Vissa är väskapliga som hjälper oss att mobilisera styrka och uppmärksamhet medan andra är fientliga.

KÄNSLOKONTROLL

I.P. Pavlov uppmärksammade att människan behöver väldigt lite:

"Endast ett par skedar lycka."

Problemet är att kunna undervisa sig själv att ändra skadliga sinnesrörelser till gynnsamma.

O. Chernikovs arbete som är inriktat på lösningen av det här problemet är av stort intresse.

Hon skriver: "Många sportsmän som uppnått stor skicklighet genom tävling i stark konkurrens kan medvetet reglera ett ogynnsamt känslotillstånd, de kan dämpa onödigt spänning, de kan stämma sina sinnen, stärka självförtroendet och öka andra positiva känslor."

Följande metoder för att kunna reglera sina sinnesrörelser är av största betydelse för de flesta schackspelare:

(1) En avsiktlig riktningssändring och innebörden av ens fantasi och tankar.

För att kunna göra sig kvitt oavsiktligt förekommande tankar efter en möjlig förlust måste man medvetet frammana tankar som har en positiv klang - sina goda förberedelser, lyckosamma tidigare turneringsresultat, motståndarens svagheter osv.

en överdrift av motståndarens styrka.

Medveten koncentrerad uppmärksamhet på motståndarens svagheter kan vara nyttig i sådana situationer.

När jag förberedde mig för mötet med N.N kunde jag mig absolut inte nöjd. Jag tänkte på N.N:s rykte som: "en underbar taktiker, han attackerar elegant och är en kännare av komplicerat spel."

Bristen på självförtroende fick mig undermedvetet att dra slutsatsen att jag knappast kunde få en varre motståndare. Men sen gjorde jag en ansträngning för att lugna ner mig och resonerade fram följande:

"An så länge har N.N inte blivit världsmästare och dessutom förlorar han ofta."

Jag beslöt mig för att bara titta på hans förlustpartier i tidigare turneringar.

Det visade sig vara en bra idé. Min oro försvann, jag spelade lugnt och vann ett viktigt parti.

Flera gånger under mina träningsstunder har jag provat den här idén och resultatet har blivit gynnsamt.

En sån här metod är givetvis inte speciellt bra för en objektiv värdering av en spelare men kan ibland vara användbar för att avvika från sanningen lite och försöka minimera motståndarens styrka.

Mästaren S minns hur han blev uppmuntrad när en vän, samma dag som ett viktigt parti mot en stormästare skulle spelas, började tala om alla misstag och dåliga resultat han gjort.

När man fixerar en motståndares svagheter måste man givetvis ha vissa proportioner: annars kan man lätt hemfalla i ett annat vanligt negativt tillstånd:

självsäkerhet.

En orsak till minskningen av uppmärksamheten är ofta rädslan för ens ställning, man oroar sig för resultatet eller överdriver motståndarens hot.

I sådana situationer är det nyttigt att muntra upp sig själv. Vi kan göra det tyst för oss själva:

"Jag måste, lugn, lugn, jag kan och ingen panik" osv

Många starka spelare som svarade på enkät medgav nyttan av sådan pep-talk.

Under ett parti kan också uppmärksamheten avta p.g.a för stor självsäkerhet - speciellt i bättre ställningar.

Uttrycket: det svåraste av allt är att vinna ett vunnit parti, har en djup betydelse.

Efter att uppnått fördel i ett parti slappnar vi ofta av och hänger oss åt sköna vinsttankar och då... gör vi ett svårt misstag.

Det är viktigt att i en vinstställning styra tanken till:

partiet är vunnit endast när

ettan står i turneringstabellen.

Muntliga order i stil med "kolla igen" och "ingen brådska" osv ökar uppmärksamheten och ansvaret.

(2)

En godtycklig inriktningsändring och koncentrationsförändring av uppmärksamheten.

Effekten av den här metoden är nära förbunden med (1) eftersom en omställning av fantasin och tanken bara är möjlig genom en förändring av ens uppmärksamhet.

Ändå måste vi betona det viktiga i att kunna avleda sig själv från extra bördor (ex. tankar om ens bristfällighet osv) före en tävling.

Låt oss se hur dessa metoder kan användas i praktiken.

I regel är det en fördel att ha planerat en förnuftig begränsning av schackförberedelserna före ett parti och att avstå från att ständigt tänka på viktigheten av partiet: genom det här undviker man

trötthet

och stärker uppmärksamhetskapaciteten, under partiet.

Vi har samlat ihop ungefär 100 stormästares, IM:s och kandidaters åsikter om volymen förberedelse samma dag som partiet skall spelas.

Majoriteten (82) rekommenderar "prepp" i 30-40 minuter. Enligt dem medför längre förberedelser trötthet och spänning före partiet och minskar uppmärksamheten.

Att avleda tankar på schack före ett parti är en annan viktig sak och den beror på personligt temperament.

Några vill ta en promenad, andra vill bara ha lugn och ro. Aktivt folk vill sporta.

Turneringsschemat för mästaren

Lutikov innehåller t.ex ett bio-besök samma dag som partiet skall spelas. Det mödosamma mentala schackarbetet medför att andra spelare söker avkoppling i deckarläsning.

Fastän det finns olika metoder är avsikten densamma:

" att glömma schack."

Tröttande möten och analyserande under lagtävlingar sänker spelarens uppmärksamhet avsevärt.

Sportledaren Ivanitskij påpekar skadan av att "mötas för mötets skull" när han berättar om OS i Tokyo, där Sovjetlaget hade 22 separata möten och diskussioner: det 23 mötet blev aldrig av, för lagtävlingen var redan förlorad.

Att leda ett lagmöte kräver i synnerhet takt och organisationsförmåga av tränaren.

Det måste erkännas att under en lång period var förberedelserna av vårt Sovjetlag i ett olyckligt tillstånd. Vid ett möte före en rond var 10-12 spelare tvungna att tåligen vänta tills alla hade blivit grundligt förberedda.

Dessutom gavs många allmänna instruktioner, så när man kom ifrån ett träningsmöte med ett välmatat huvud var man i synnerhet disponibel för misstag.

På senare år har detta förhållande avsevärt ändrats: sättet att preparera har blivit mer affärsmässigt och när man undersöker speciella öppningar delas laget upp i mindre grupper.

Sovjetlagets växande succé kan delvis tillskrivas ändringen av träningsammansättningarna.

Den vanligaste tanken som medför ett negativt känslotillstånd är:

S L U T S A T S

Vi har i detalj undersökt verkan av typiska tillstånd på uppmärksamheten.

Vi har funnit att det endast är möjligt att komma över slappheten i uppmärksamheten genom

medveten aktivitet.

Det betyder att inriktning och koncentration på uppmärksamhet beror starkt på två faktorer:

viljan

känslan

Viljans betydelse är tydlig när man jämför produktiviteten vid tävlingsbordet med hemanalysen.

Här spelar skillnaden i känslolaget en stor roll. Med lika tid visar det sig att tänkandet vid tävlingsbordet är mer effektivt eftersom de konkreta målen är mer klart definierade och mängden känslor är avsevärt större.

En spelares känslor har också stor verkan på hans nivå av uppmärksamhet. Det är ingen hemlighet att besvikelser, misslyckanden och rädsla hindrar koncentrationen och försämrar analysdjupet.

Å andra sidan tillåter självförtroende och lugn spelaren att behålla vaksamheten.

" Att behålla lugnet är ingen lätt uppgift; personligen mär mina hjärnfunktioner bäst när jag är avslappnad. Under en turnering uppmuntrar jag i synnerhet detta tillstånd."

Detta skrev Botvinnik i sin bok om det 11:e Sovjetmästerskapet. Uppmärksamhet visar sig inte

endast i val av drag utan också i relation till andra människor, i förmågan att observera deras känslolagen.

Utdrag ur: Schackpsykologi av Nikolai Krogius

Postscriptum

● STADSLAGET slog Oslos dito med 21-19 (3-4 maj). I Oslo. Sju kamrater var där: Bengt S (1p av 2), Ingvar A (1,5), Gösta S (0,5), Matti S (1), Peter Ö (0,5), Michael A (2!) och Jolanta (1,5). På Bröderna Bergs pub framåt nattkröken (på Karl Johann) älskades Livet, Sängen och Pilsnern. Entertainern-pianisten i sån form att pikerne hart när dansade blusarna av sig.

Angenäm helg i Oslo således.

● TOM BORVANDER åter mästartklassare . 4,5/9 vid Ö-SM i Motala (och en av de högsta kv-poängen!). Clas mor bestod Tom, Ola, Lars-Erik, Bertil W och Kent J sober logi samt välblandade svala drinkar framåt nattkröken.

Angenäm påsk i Motala således.